

วินัยของนักเรียนอาชีวศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และ
 นักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา
 กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร

ห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปริญญานิพนธ์

ของ

บุญพา มลิณทสุต

21 เม.ย. 2535

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กุมภาพันธ์ 2532

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

วินัยของนักเรียนอาชีวศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และ
นักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
บุญพา มลิณทสูต

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
กุมภาพันธ์ 2532

จุดมุ่งหมายในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาวินัยของนักเรียนอาชีวศึกษาคามหัตถะของผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และนักเรียน เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา และเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน กับนักเรียน กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยผู้บริหาร 20 คน อาจารย์ผู้สอน 476 คน และนักเรียน 500 คน รวมกลุ่มตัวอย่าง 996 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามวัดทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และนักเรียน เกี่ยวกับวินัย ของนักเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่าง ด้วยสถิติทดสอบ t

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน กับนักเรียน มีทัศนะว่า นักเรียนอาชีวศึกษาขาดวินัยด้านความรับผิดชอบอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการแต่งกายและด้านความประพฤติ นักเรียนอาชีวศึกษาขาดวินัย อยู่ในระดัมน้อย
2. เมื่อเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนปรากฏว่า ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน ที่มีเพศต่างกันมีทัศนะต่อวินัยของนักเรียนด้านการแต่งกายแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนชายมีความคิดเห็นว่านักเรียนอาชีวศึกษาขาดวินัยในค่านี้น้อยกว่าความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอนหญิง ส่วนทัศนะเกี่ยวกับวินัยด้านความประพฤติและด้านความรับผิดชอบไม่แตกต่างกัน และผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนที่มีอายุต่างกัน มีทัศนะเกี่ยวกับวินัยของนักเรียนด้านการแต่งกาย ด้านความประพฤติ และด้านความรับผิดชอบแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี มีความคิดเห็นว่านักเรียนอาชีวศึกษาขาดวินัยทั้ง 3 ด้าน มากกว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไป ส่วนผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนที่ไม่ระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีทัศนะเกี่ยวกับวินัยของนักเรียนด้านการแต่งกาย ด้านความประพฤติ และด้านความรับผิดชอบ ไม่แตกต่างกัน
3. ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน กับนักเรียน มีทัศนะเกี่ยวกับวินัยของนักเรียนด้านการแต่งกาย และด้านความรับผิดชอบ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยนักเรียนมีความคิดเห็นว่า นักเรียนอาชีวศึกษาขาดวินัยใน 2 ด้านนี้น้อยกว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน ส่วนทัศนะเกี่ยวกับวินัยในด้านการประพฤติไม่แตกต่างกัน

DISCIPLINES OF VOCATIONAL STUDENTS AS PERCEIVED BY ADMINISTRATORS,
TEACHERS AND STUDENTS IN VOCATIONAL COLLEGES UNDER VOCATIONAL
DEPARTMENT, MINISTRY OF EDUCATION, BANGKOK METROPOLIS.

AN ABSTRACT

BY

BOONPA MILINDASUTA

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

February 1989

The purpose of this study was to investigate the discipline of vocational students as perceived by administrators , teachers , and students; to compare perceptions of administrators and teachers as classified by sex, age and educational level; and to compare perceptions of administrators and teachers with those of students. Samples consist of 20 administrators, 476 teachers and 500 students, totalling 996 subjects. Research instrument was a set of questionnaires measuring perceptions on students' discipline among administrators, teachers, and students.

The results of the study were as follows:

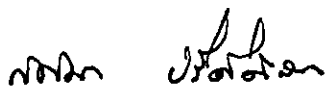
1. The administrators, teachers and students perceived that the lack of discipline on responsibility aspect among the vocational students was at medium level while the lack of discipline on uniform wearing and behavior among the vocational students were at low level
2. Comparing the perception of administrators and teachers it showed that the administrators and teachers of different sexes have the different perceptions on the uniform wearing discipline at 0.05 level. Male administrators and teachers perceived high level of uniform wearing discipline among vocational students than female administrators and teachers. But there was no difference in the perception of discipline on responsibility and behavior aspects. Administrators and teachers of different age groups showed different perceptions of discipline on uniform wearing, behavior, and responsibility aspects at 0.01 level of significance. Administrators and teachers younger than 40 years of age perceived that vocational students lack all the three aspects of discipline more than administrators and teachers of age 40 and over; while administrators and teachers of different educational

levels showed no different in the perception of discipline on uniform wearing, behavior, and responsibility aspects.

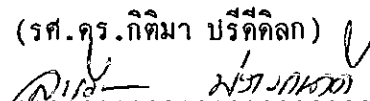
3. The perceptions of administrators, teachers, and students on uniform wearing and responsibility were found to be of statistically significant difference at .01, whereby students perceived less lack of discipline on the two aspects than administrators and teachers. However, there was no different among the three groups on the perception of discipline on behavior aspect.

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

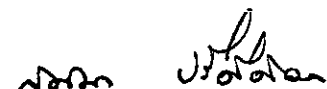
..... ประธาน

(รศ.ดร.กิติมา ปรีทีติก)

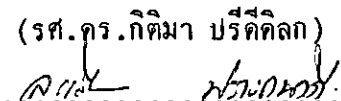
..... กรรมการ

(อ.ละเอียศ ประรณาทิ)

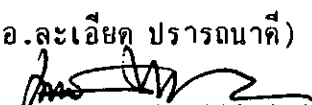
คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

(รศ.ดร.กิติมา ปรีทีติก)

..... กรรมการ

(อ.ละเอียศ ประรณาทิ)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผศ.ดร.เนาวรัตน์ วิไลชนม์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศ.ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่/.. เดือน/... พ.ศ. 2532

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความสามารถของ รองศาสตราจารย์ ดร.กิติมา ปรีดีติลล
ประธานกรรมการ และอาจารย์ละเอียด บรรณาคี กรรมการผู้ควบคุม ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.เนาวรัตน์ วิไลชนม์ กรรมการสอบเพิ่มเติม ได้ให้คำปรึกษา แนะนำและแก้ไขข้อบกพร่อง
อย่างใกล้ชิด และศาสตราจารย์ ดร.สุจิต เพียรชอบ และรองศาสตราจารย์ ดร.เชิดศักดิ์ โขवासินธุ์
ที่ให้ข้อคิดและข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพิ่มเติม ทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัย
ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์สงวน บุญยัทสัน ผู้อำนวยการวิทยาลัยช่างกลปทุมวัน ดร.ศิริพรรณ
ชุมนุม อาจารย์จริยา ทัพพกุล ณ อยุธยา และอาจารย์ฉวี บุญคุ้ม กองแผนงาน กรมอาชีวศึกษา และ
อาจารย์ศศิภรณ์ โรจนวโร เลขาธิการอธิบดีกรมอาชีวศึกษา ที่ได้ตรวจแก้ไขและให้คำแนะนำในการ
ปรับปรุงแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษา เพื่อนข้าราชการมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร คุณทัศนีย์ สุมาเมธี คุณชลินทร์ มลิณทสุต คุณอารยา เมฆาธร
คุณสุทธิ แสงจันทร์ คุณบุญฤดี แสงจันทร์ และคุณलयอง พินิจวิเทศภัณฑ์ ที่ให้กำลังใจ และให้
ความช่วยเหลือในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี

คุณคำ และประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบให้แก่ คุณพ่อ คุณแม่ และอาจารย์
ทุกท่าน

บุญพา มลิณทสุต

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
	สมมุติฐานในการวิจัย	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
	ความหมายของวินัย	8
	ประเภทของวินัย	9
	การสร้างระเบียบวินัย	11
	ปัจจัยที่มีผลต่อวินัย	12
	ปัญหาเกี่ยวกับวินัยของนักเรียน	14
	การพัฒนาวินัยของนักเรียน	15
	กิจกรรมเพื่อการพัฒนาวินัย	17
	วินัยของนักเรียน	19
	วินัยด้านการแต่งกาย	19
	วินัยด้านความประพฤติ	21
	วินัยด้านความรับผิดชอบ	24
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	29

3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	33
	ประชากรที่ศึกษา	33
	กลุ่มตัวอย่าง	35
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	37
	ลักษณะเครื่องมือ	37
	ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ	39
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	40
	การวิเคราะห์ข้อมูล	40
	สถิติที่ใช้ในการวิจัย	41
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	42
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	42
	การวิเคราะห์ข้อมูล	42
	ตอนที่ 1 วินัยของนักเรียนอาชีวศึกษาในด้านการแต่งกาย ด้านความประพฤติ และด้านความรับผิดชอบ ตามทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และนักเรียน	43
	ตอนที่ 2 เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา เกี่ยวกับวินัยของนักเรียนอาชีวศึกษา	51
	ตอนที่ 3 เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน กับนักเรียนเกี่ยวกับ วินัยของนักเรียนอาชีวศึกษา	54
	ตอนที่ 4 ประมวลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และ นักเรียนเกี่ยวกับวินัยของนักเรียนอาชีวศึกษา	55

5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	61
จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	61
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	61
การเก็บรวบรวมข้อมูล	62
การวิเคราะห์ข้อมูล	62
สรุปผลการวิจัย	62
อภิปรายผล	65
ข้อเสนอแนะ	72
ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป	72
บรรณานุกรม	75
ภาคผนวก	81

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	แสดงขนาดของกลุ่มประชากร ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอนและนักเรียน	34
2	แสดงขนาดของกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอนและนักเรียน	36
3	ทัศนะของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน และทัศนะของนักเรียนเกี่ยวกับวินัยของนักเรียน ใช้ชีวิตศึกษาในด้านการแต่งกาย	44
4	ทัศนะของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน และทัศนะของนักเรียนที่เกี่ยวกับวินัยของนักเรียน ใช้ชีวิตศึกษาในด้านความประพฤติ	46
5	ทัศนะของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน และทัศนะของนักเรียนเกี่ยวกับวินัยของนักเรียน ใช้ชีวิตศึกษาในด้านความรับผิดชอบ	48
6	ทัศนะของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน และทัศนะของนักเรียนเกี่ยวกับวินัยของนักเรียน ใช้ชีวิตศึกษาในด้านต่าง ๆ	50
7	เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนที่มีเพศต่างกันเกี่ยวกับวินัย ด้านต่าง ๆ	51
8	เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนที่มีอายุต่างกันเกี่ยวกับวินัย ด้านต่าง ๆ	52
9	เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกันเกี่ยวกับ วินัยด้านต่าง ๆ	53
10	เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน กับทัศนะของนักเรียนเกี่ยวกับวินัย ด้านต่าง ๆ	54

11	แสดงจำนวนร้อยละของข้อเสนอแนะที่ได้จากผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอนและนักเรียน เกี่ยวกับวินัยด้านการแต่งกาย	55
12	แสดงจำนวนร้อยละของข้อเสนอแนะที่ได้จากผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และนักเรียน เกี่ยวกับวินัยด้านความประพฤติ	57
13	แสดงจำนวนร้อยละของข้อเสนอแนะที่ได้จากผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และนักเรียน เกี่ยวกับวินัยด้านความรับผิดชอบ	59

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การพัฒนาทรัพยากรเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาประเทศอย่างยิ่ง และเยาวชนเป็นทรัพยากรที่สำคัญยิ่งของชาติ เป็นความหวังและอนาคตของปวงชนชาวไทย การเตรียมเด็กและเยาวชนให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีประสิทธิภาพ โดยการพัฒนาความรู้ความสามารถ ความรับผิดชอบ และการรู้จักควบคุมตนเองให้ประพฤติปฏิบัติตามข้อตกลง และระเบียบแบบแผนขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม ย่อมนำมาซึ่งความสงบสุขแห่งตน และความมั่นคงของประเทศชาติ

วินัยเป็นเรื่องหนึ่งที่ถูกจัดการศึกษาให้ความสนใจ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2522 : 2) ได้กล่าวว่า ประเทศไทยยังอยู่ในระยะพัฒนาประเทศ จึงจำเป็นต้องพัฒนาบุคลิกภาพให้มีลักษณะของความเป็นพลเมืองดี คือเป็นผู้ที่มีจริยธรรมสูง มีความซื่อสัตย์ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว และการมีวินัยมีความสำคัญและจำเป็นมาก ถ้าผู้ใดสามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดหรือข้อตกลงแล้ว ผู้นั้นจะเป็นบุคคลที่ดี ไม่สร้างปัญหาความเดือดร้อนให้แก่ตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2528 : 52)

วินัยจึงจัดได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญและมีความจำเป็นสำหรับนักเรียน วินัยจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อได้รับการอบรมและเรียนรู้ โรงเรียนเป็นสถาบันที่มีส่วนสำคัญในการสร้างเสริมบุคลิกภาพของนักเรียนให้เป็นไปตามที่สังคมต้องการ วินัยในโรงเรียนจึงเป็นสิ่งจำเป็นในการช่วยให้สถาบันดำเนินการสร้างคุณภาพของนักเรียนเป็นไปตามเป้าประสงค์ ดังคำกล่าวของ ภิญโญ สาธร (2523 : 198 - 199) ว่า เรื่องที่เป็นปัญหานักและยุ่งยากอย่างหนึ่งในวงการบริหารการศึกษา

และการอยู่ร่วมกันในสถาบันทางสังคมที่สงบสุขได้ คือการดูแลให้นักเรียนรักษาระเบียบวินัยของโรงเรียน ไม่ทำตนเป็นคนเกะกะระรานผู้ใด และปฏิบัติตามคำสั่งของโรงเรียนอย่างเคร่งครัด ดังคำกล่าวของเมธี ปิณฑานนท์ (2523 : 327) ว่า วินัยเป็นเครื่องมือปลูกฝังการรู้จักควบคุมตนเองที่ละน้อย เพื่อให้เกิดผลดี บุคคลนั้นจะได้กลายเป็นผู้มีพฤติกรรมที่น่าพึงปรารถนาในสังคมของตน ควรชี้ให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการรู้จักปกครองตนเอง เป็นสิ่งจำเป็นที่ครูจะต้องเอาใจใส่ปลูกฝังอยู่เสมอ จนเป็นอุปนิสัยติดตัวไปในภายหน้า เพื่อความเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคมต่อไป

จากสภาพปัจจุบันระบบอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ ทำให้ความเป็นอยู่และวิถีชีวิตของคนไทยเปลี่ยนแปลงไปเป็นอันมาก การต่อสู้ดิ้นรนเพื่อจะดำรงชีวิตก่อให้เกิดการเบียดเบียนกันในหลายรูปแบบ เช่น การลักขโมย การทำร้ายร่างกาย ดังที่ได้พบได้ยินจากวิทยุ หนังสือพิมพ์และสื่อมวลชนอยู่เนือง ๆ เหตุการณ์และเรื่องราวเหล่านี้เป็นเครื่องชี้ให้เห็นสภาพของสังคมในปัจจุบันอย่างเด่นชัด ซึ่งมีผลต่อความประพฤติและระเบียบวินัยของนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนระดับอาชีวศึกษา เช่น การก่อเหตุทะเลาะวิวาท ก่ออาชญากรรม ปัญหาสิ่งเสพติด และหลบหนีโรงเรียนไปมั่วสุมในแหล่งที่ไม่เหมาะสมกับสภาพของนักเรียน เป็นต้น ปัญหาเหล่านี้มีผลต่อความสงบสุขของสังคมและอนาคตของประเทศชาติอย่างมาก

โรงเรียนเป็นสถาบันที่มีบทบาทในการสร้างเสริมพฤติกรรมอันพึงประสงค์ของสังคมให้แก่ นักเรียน จึงมีความจำเป็นต้องเข้าใจและทราบถึงความสนใจ ความสามารถในการเรียนรู้ ตลอดจนความต้องการและความคาดหวังต่าง ๆ ของเด็ก ฮอลล์และลินดี้ (Hall and Lindzy. 1967 : 297) ได้ให้ความเห็นว่าวัยรุ่นที่มีอารมณ์รุนแรง ใจร้อน ตัดสินใจรวดเร็วและฉับพลัน การที่เราเห็นวัยรุ่นแสดงอาการแปลก ๆ นั้น แท้จริงเป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติ และวัยรุ่นที่มีลักษณะเช่นนี้ส่วนมากกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียน โรงเรียนและครูจึงมีบทบาทสำคัญในการศึกษาให้ เข้าใจถึงบุคลิกภาพของเด็กเหล่านั้น และโบแมน (Baughman. 1972 : 27 - 32) ได้กล่าวว่า เด็กต้องการการเรียนรู้ และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อชีวิต ต้องการความรื่นรมย์ สนุกสนาน ต้องการเพื่อน และคำแนะนำต่าง ๆ ต้องการความสำเร็จ ความสมหวัง ระเบียบวินัยจึงเป็นเรื่องที่ผู้จัดการศึกษา

ควรปลูกฝังให้มากขึ้นในตัวนักเรียน อเล็กซานเดอร์ (Alexander. 1972 : 70) ได้กล่าวถึง การสำรวจทัศนะของนักเรียนว่า ในการสำรวจประชามติซึ่งจัดโดยมหาวิทยาลัยเปอร์ดู พบว่า ร้อยละ 85 ของนักเรียนในชั้นที่ 10, 11 และ 12 คิดว่าเด็กส่วนใหญ่ และนักเรียนมัธยมศึกษา ตอนปลาย ต้องการมีระเบียบวินัยมากกว่าที่เป็นอยู่

กรมอาชีวศึกษาเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนากำลังคนด้านอาชีพ ให้กับกลุ่มนักเรียนอาชีวศึกษาสู่ตลาดแรงงาน ได้ตระหนักถึงความสำคัญของวินัย ซึ่งเป็นเครื่องมือ ในการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนอาชีวศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม จึงได้กำหนด โครงการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของบุคคลทุกระดับในสังกัดกรมอาชีวศึกษา ตั้งแต่ผู้บริหาร ระดับสูงของกรม ผู้บริหารการศึกษา ครูและนักเรียน ทั้งนี้โดยยึดหลักที่ระบุไว้ในแผนพัฒนากำลังคน สังคมและวัฒนธรรม ระยะที่ 6 (2530 - 2534) โดยมุ่งเน้นการสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบ ต่อส่วนรวม (กรมอาชีวศึกษา. 2530 : 87)

แต่อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาถึงสภาพปัญหาที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียน ก็ยังปรากฏ หลักฐานให้เห็นอยู่เสมอว่า นักเรียนอาชีวศึกษายังมีพฤติกรรมการกระทำผิดวินัยอยู่ โดยเฉพาะพฤติกรรม ผิดวินัยของนักเรียนอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ระหว่างเดือนมกราคมถึงเดือนกรกฎาคม 2531 ของกองสารวัตรนักเรียน กรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จะเห็นได้ว่านักเรียนอาชีวศึกษา เป็นศูนย์กลางในการชุมนุมประห้วงและก่อการทะเลาะวิวาทด้วยทุกครั้ง ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวนี้เป็น พฤติกรรมที่ทำให้เกิดการสูญเสียระเบียบต่อสังคมและส่วนรวม ซึ่งก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า วินัยเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษา ต้องตระหนักถึงความสำคัญในการใช้เป็นเครื่องมือพัฒนาและปลูกฝังให้นักเรียนสำนึกและปฏิบัติตาม ย่อมนำมาซึ่งความสงบสุขแห่งตน ครอบครัว และสังคม การมีข้อมูลเกี่ยวกับวินัยในปัจจุบันของ นักเรียนที่ตรงกับความเป็นจริงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ต้องการศึกษา วินัยของนักเรียนอาชีวศึกษา โดยเฉพาะในด้านการแต่งกาย ด้านความประพฤติ และด้านความ

รับผิดชอบ เพื่อเป็นแนวทางให้กรมอาชีวศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับวินัยของนักเรียน ได้กำหนดวิธีการที่เหมาะสมในการป้องกันปัญหาและสนับสนุนส่งเสริมความมีวินัยของนักเรียนต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาวินัยของนักเรียนอาชีวศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอนและนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับวินัยของนักเรียนอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา
3. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน กับนักเรียน เกี่ยวกับวินัยของนักเรียนอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารวิทยาลัยในการกำหนดวิธีการที่เหมาะสม เพื่อป้องกันปัญหาและสนับสนุนส่งเสริมความมีวินัยของนักเรียนอาชีวศึกษา
2. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับกรมอาชีวศึกษาในการกำหนดแผนงาน โครงการและกิจกรรมในการสร้างเสริมความมีวินัยของนักเรียนอาชีวศึกษา
3. เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและแผนงานของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ และกระทรวงศึกษาธิการ ในการพัฒนาความมีวินัยของนักเรียนในสถานศึกษา

ขอบเขตของการศึกษากันคว้า

1. การศึกษาคั้งนี้จะศึกษาวินัยของนักเรียนอาชีวศึกษาใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการแต่งกาย ด้านความประพฤติ และด้านความรับผิดชอบ
2. ประชากร คือผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร จำนวน 10 วิทยาลัย เป็นผู้บริหาร 40 คน อาจารย์ผู้สอน 957 คน รวมผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน 997 คน และนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร รวมนักเรียน 7,068 คน รวมกลุ่มประชากรทั้งหมด 8,065 คน
3. กลุ่มตัวอย่าง คือผู้บริหาร 20 คน และอาจารย์ผู้สอน 476 คน รวมจำนวนผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน 496 คน และนักเรียน จำนวน 500 คน จากวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 996 คน
4. ตัวแปรที่ศึกษา
 - 4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพในเรื่องต่อไปนี้
 - 4.1.1 ตำแหน่ง แบ่งเป็น ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอนและนักเรียน
 - 4.1.2 เพศ อายุ และระดับการศึกษาของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน
 - 4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะที่มีต่อวินัยของนักเรียนใน 3 ด้าน คือ ด้านการแต่งกาย ด้านความประพฤติ และด้านความรับผิดชอบ

สมมติฐานในการวิจัย

1. ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนที่มีเพศต่างกัน มีทักษะต่อวินัยของนักเรียนในแต่ละด้านแตกต่างกัน

2. ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนที่มีอายุต่างกัน มีทัศนคติต่อนักเรียนในแต่ละด้าน

แตกต่างกัน

3. ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติต่อนักเรียนในแต่ละด้านแตกต่างกัน

4. ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน กับนักเรียน มีทัศนคติต่อนักเรียนในแต่ละด้านแตกต่างกัน

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. วินัยนักเรียน หมายถึง การอยู่ในระเบียบแบบแผน และขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม เพื่อความสงบสุขในชีวิตแห่งตน และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม ในที่นี้หมายถึงการประพฤติปฏิบัติของนักเรียนอาชีวศึกษาเกี่ยวกับ 3 เรื่องคือ

1.1 การแต่งกาย หมายถึง การแสดงออกของนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องการแต่งกายมาเรียน ตลอดถึงใส่เครื่องประดับและแต่งหน้า หาล้าง

1.2 ความประพฤติ หมายถึง การแสดงออกของนักเรียนที่ปรากฏ อันแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมที่เหมาะสม เช่น การพูดจาและการแสดงกิริยามารยาท

1.3 ความรับผิดชอบ หมายถึง การแสดงออกถึงความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่ของนักเรียน หรือในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเล่าเรียนและสถานศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย และยอมรับผลการกระทำนั้น

2. ทัศนคติ หมายถึง ความคิดเห็น ความรู้สึกของผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอนและนักเรียนที่มีต่อนักเรียนอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร

3. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ วิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร

4. อาจารย์ผู้สอน หมายถึง ผู้ปฏิบัติการสอนในวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร
5. นักเรียน หมายถึง ผู้กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร
6. วิทยาลัยอาชีวศึกษา หมายถึง สถาบันอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร จำนวน 10 วิทยาลัย ได้แก่ วิทยาลัยช่างกลปทุมวัน วิทยาลัยเทคนิคสุโขทัย วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง วิทยาลัยเทคนิคราชสีห์ธาราม วิทยาลัยพัฒนการเชตุพน วิทยาลัยพัฒนการธนบุรี วิทยาลัยพัฒนการบางนา วิทยาลัยศิลปหัตถกรรมกรุงเทพ และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ
7. เพศ หมายถึง ชายและหญิง
8. อายุ หมายถึง ระดับวัยของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกเป็นสองกลุ่ม กลุ่มอายุต่ำกว่า 40 ปี และกลุ่มอายุ 40 ปีขึ้นไป
9. ระดับการศึกษา หมายถึง วุฒิของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกเป็นสองระดับคือ ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และระดับปริญญาตรีขึ้นไป

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

ความหมายของวินัย

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2526 : 744) ได้ให้ความหมายไว้ว่า วินัย หมายถึง การอยู่ในระเบียบแบบแผน และข้อบังคับ นอกจากนี้มีความหมายที่ผู้อื่น ๆ ให้ความหมายไว้

อภิธรรม ฌ นคร (2517 : 79) ให้ความหมายของวินัยไว้ว่า หมายถึง การฝึกฝน จิตใจ กิริยา ท่าทาง ทัศนคติ ให้อยู่ในความถูกต้อง มีเหตุผล

ปิ่น มาลากุล (2518 : 182) กล่าวว่า วินัย ได้แก่

1. การเชื่อฟัง ครู อาจารย์ ตลอดจนคำสั่งของโรงเรียน
2. การกระทำตามระเบียบที่กำหนดไว้
3. การปฏิบัติตามสิ่งที่คิดว่าสมควรจะกระทำ ถึงแม้ว่าจะไม่ได้กำหนดไว้เป็นระเบียบ

หรือกฎเกณฑ์ก็ตาม

ประคิษฐ์ ชวบเจริญ (ม.ป.ป. : 13) กล่าวว่า ระเบียบวินัยที่คนทั่วไปกล่าวถึงนั้น หมายถึง ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่โรงเรียนกำหนดขึ้นให้นักเรียนปฏิบัติตามหรือบางครั้งโรงเรียนอาจยังไม่ได้กำหนดไว้ แต่เป็นความคาดหวังของครูว่านักเรียนควรจะวางตัวหรือปฏิบัติอย่างไรบ้างในโรงเรียนหรือนอกโรงเรียนด้วย

นวลศิริ เปาโรหิตย์ (2520 : 155) ได้กล่าวถึงวินัยไว้สั้น ๆ ว่า วินัยเป็นเครื่องช่วยแนะแนวทางความประพฤติของเด็ก

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2525 : 180) ได้กล่าวว่า วินัย หมายถึง ความสามารถในการบังคับหรือควบคุมตนเองให้ประพฤติตามระเบียบ กฎเกณฑ์ หรือขนบธรรมเนียม ประเพณีอันดีงาม เพื่อความสงบสุขในชีวิตของตนเอง และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า วินัยของนักเรียน หมายถึง ความสามารถที่จะควบคุมตนเองในการปฏิบัติตามแบบแผนข้อบังคับ ซึ่งทางโรงเรียนกำหนดหรือไม่ได้กำหนดไว้ เพื่อฝึกฝน จิตใจ ทำทาง หักเหน็ด ให้อยู่ในความถูกต้อง มีเหตุผลก่อให้เกิดวินัยในตนเอง ที่จะทำให้นักเรียนเป็นคนดี เพื่อความสงบสุขในชีวิตของตน และความเป็นระเบียบของสังคม

ประเภทวินัย

ศุภนิศัย วัฒนธาดา (2518 : 119) ได้แบ่งประเภทของวินัยออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ

คือ

1. วินัยในตนเอง หมายถึง วินัยที่ปฏิบัติเพื่อบังคับตนเองให้ปฏิบัติตาม ด้านนักเรียนมีวินัยในตนเองแล้ว ก็จะลดปัญหาในด้านการปกครองนักเรียนได้อย่างมาก เพราะตัวเองจะต้องรู้จักควบคุมพฤติกรรมของตนเองให้บรรลุจุดหมายปลายทางได้อย่างสุขสบาย รู้จักความรับผิดชอบ ปฏิบัติตามหน้าที่ของตนที่มีความรับผิดชอบ ซึ่งวินัยในตนเองนี้ นวลศิริ เปาโรหิตย์ (2520 : 115) กล่าวถึงวินัยในตนเองว่า คือการที่เด็กเกิดความต้องการที่จะทำสิ่งที่ดีงาม และเป็นประโยชน์แก่สังคมด้วยตนเอง ดังนั้น วินัยในตนเองก็คือความสามารถที่บุคคลรู้ตัวตลอดเวลาในการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ความรู้สึกรับผิดชอบที่จะประพฤติตามระเบียบของสังคมที่วางไว้ นอกจากนี้ ชาลี นาคหัต (2524 : 12) กล่าวว่า วินัยในตนเอง คือการที่บุคคลควบคุมพฤติกรรมของตนเอง และมีความรับผิดชอบ โดยเกิดจากสำนึกของตนเอง ไม่เฉพาะอยู่ภายใต้เงื่อนไขบังคับภายนอกเท่านั้น

ส่วน กู้ด (Good. 1959 : 166) ให้นิยามวินัยในตนเองว่า คือการบังคับพฤติกรรมของบุคคลโดยอำนาจภายในของบุคคล ไม่ใช่บังคับโดยอำนาจภายนอก อำนาจภายในนี้เกิดจากการเรียนรู้หรือการยอมรับในคุณค่าของสิ่งหนึ่งสิ่งใด จนทำให้บุคคลสามารถบังคับพฤติกรรมตนเองได้

2. วินัยส่วนรวม หรือวินัยสำหรับหมู่คณะ หมายถึง วินัยที่ออกมาจากอำนาจภายนอก เพื่อบังคับให้ส่วนรวมปฏิบัติตามให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยขึ้น วินัยส่วนรวมนี้จะต้องตั้งกฎเกณฑ์เป็นแนวทางกว้าง ๆ ให้ทุกคนสามารถปฏิบัติตามได้

พนัส หันนาคินทร์ (2521 : 153 - 155) ได้จำแนกประเภทของวินัยที่ใช้กันอยู่ในโรงเรียนว่า หมายถึง การรู้จักปกครองตนเอง การกระทำตามระเบียบหรือข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นโดยความสมัครใจของผู้ปฏิบัติ คือ นักเรียน และให้จัดแบ่งประเภทของวินัยไว้ 3 ประการ คือ

1. วินัยเฉียบขาดแบบทหาร คือการใช้ความกลัวเป็นเครื่องมือ นักเรียนทำดีเพราะกลัวถูกลงโทษ วินัยชนิดนี้ตรงกับสุภาษิตที่ว่า "รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี" ซึ่งเมื่อนักเรียนทำดีจนเป็นนิสัยแล้ว ต่อไปภายหน้าจะคิดนิสัยไม่ทำชั่ว แต่ก็มิได้เห็นด้วยโดยอ้างว่าเป็นการฝึกหลักการประชาธิปไตย

2. วินัยแบบคำเนิงานให้สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน แนวคิดนี้ถือว่า เมื่อนักเรียนได้กระทำการที่ตัวสนใจแล้ว ปัญหาเรื่องวินัยก็จะไม่เกิดขึ้น แม้ว่าจะทำไม่ได้ทุกกรณี แต่ก็ เป็นวิธีการหนึ่งที่โรงเรียนจะใช้เพื่อแก้ปัญหาทางวินัยของนักเรียน

3. วินัยที่เกิดจากการรู้จักความรับผิดชอบและเกียรติของตน โดยมีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนมีความประพฤติดี โดยพยายามสร้างให้นักเรียนนับถือในเกียรติของตน และรู้จักรับผิดชอบต่อการรักษาเกียรตินั้น

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2525 : 215) ได้สรุปความหมายของวินัยไว้ 2 ลักษณะ คือ

1. การทำงานที่มีขั้นตอน ให้ออกมาเรียบร้อย ปฏิบัติให้เห็นทางตา คือ ความเป็นระเบียบ

2. เป็นความสามารถควบคุมตนเอง ไม่ทำอะไรตามใจชอบ ไม่ละเมิดกฎของหมู่คณะ สามารถร่วมกิจกรรมของหมู่คณะได้

การแบ่งประเภทของวินัยดังกล่าว จะทำให้รู้จักและเข้าใจในความหมายของวินัยชัดเจนขึ้น เพื่อสะดวกแก่การนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อนักเรียน การพยายามปลูกฝังและส่งเสริมการมีวินัยในตนเองกับนักเรียนโดยใช้วิธีที่เกิดขึ้นจากการรู้จักความรับผิดชอบและเกียรติของตน ย่อมจะมีผลให้นักเรียนทำความดีเพราะรักที่จะทำดีไม่ใช่เพราะเกรงกลัวอำนาจภายนอก นักเรียนย่อมจะเป็นผู้รู้คุณค่าของตนเอง อันเป็นคุณธรรมที่สูงของความเป็นคน

การสร้างระเบียบวินัย

การสร้างระเบียบวินัยแก่นักเรียนนั้น ครูย่อมมีบทบาทอย่างมาก ดังที่ สุโท เจริญสุข (2519 : 69 - 70) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูในการสร้างระเบียบวินัยในโรงเรียนไว้ดังต่อไปนี้

1. ครูจะต้องเข้าใจและพร้อมที่จะช่วยเหลือเด็ก ยินดีให้คำแนะนำ ตักเตือน ไม่ให้เกิดความเบื่อหน่าย และรู้วิธีการศึกษาเด็ก เข้าใจเด็กเป็นรายบุคคลอย่างดี
2. จัดสภาพของโรงเรียน ห้องเรียนให้น่าอยู่ น่าเรียน สะอาด เรียบร้อย มีอุปกรณ์ครบครัน
3. จัดวางระเบียบวินัยร่วมกันกับนักเรียน ไม่ทำตามใจครูฝ่ายเดียว
4. จัดหาหลักสูตรการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนตามวุฒิภาวะตามความต้องการ และความสนใจของเด็ก
5. เปิดบริการแนะแนวชั้นในโรงเรียนเพื่อช่วยเด็กที่มีปัญหา

6. ครูจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีของเด็กตลอดเวลา

7. ส่งเสริมให้เด็กหัดปกครองตนเองให้มากเท่าที่จะทำได้

สถาบันการศึกษาจำเป็นต้องมีระเบียบวินัย เพื่อเป็นเครื่องควบคุมความประพฤติของนักเรียน . แต่วินัยของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษามีความหมายแตกต่างไปจากกฎหมายของบ้านเมือง ดังนั้นจึงควรพิจารณาการกำหนดระเบียบวินัยในโรงเรียน ซึ่งกรมวิชาการ (2522 : 11) ได้กล่าวถึงแนวทางการกำหนดวินัยไว้ว่า ต้องเป็นกิจกรรมที่กระทำโดยนักเรียนและครูปฏิบัติงานร่วมกันตามความสนใจ กิจกรรมต่าง ๆ ต้องเป็นกิจกรรมที่ทำเพื่อเด็กและให้เด็กมีส่วนร่วมปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับ ชม ภูมิภาค (2525 : 137) ได้กล่าวว่า รากฐานในการสร้างระเบียบวินัยที่ดีนั้น ควรจะเป็นแบบที่ให้นักเรียนเข้าใจในวิธีการของประชาธิปไตย สร้างวินัยให้แก่เด็กตั้งแต่เริ่มแรกที่เข้ามาในสถานศึกษา ให้นักเรียนเป็นผู้วางระเบียบวินัยของตนเอง และสามารถเปลี่ยนแปลงตามเวลาและโอกาส ตลอดจนต้องมีการอบรมเรื่องระเบียบวินัยอยู่เป็นประจำและต่อเนื่อง

จะเห็นได้ว่า ระเบียบและวินัยก็มีความสัมพันธ์กัน การมุ่งหวังให้เกิดวินัยที่ดี ต้องให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันสร้าง ดังที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2529 : 103) ระบุว่า กิจกรรมที่เสริมสร้างวินัยนั้น จะต้องเป็นกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นด้วยความร่วมมือของนักเรียน เพื่อสนองความต้องการ ความสนใจ และส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียน นอกเหนือไปจากกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร ควรเป็นกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมการเรียนการสอนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ อุปนิสัย ค่านิยม และปลูกฝังเจตคติที่พึงประสงค์แก่นักเรียน

ปัจจัยที่มีผลต่อวินัย

การทำผิดวินัยของนักเรียนนั้น ย่อมเกิดจากสาเหตุหลายประการ เมื่อพิจารณาตามความเห็นของบุคคลต่าง ๆ สรุปได้ 2 ประการ คือสาเหตุจากตัวเด็ก และสาเหตุจากสิ่งแวดล้อม (ประสาร ทิพย์ธารา. 2523 : 86 - 98) มีรายละเอียดดังนี้.

1. สาเหตุจากตัวเด็ก ซึ่งแยกเป็น 2 ประเด็น คือ

1.1 จากสภาพตัวเด็ก อันได้แก่ สภาพร่างกายและสภาพจิตใจ เช่น ลักษณะทางพันธุกรรม ความสมบูรณ์ของร่างกายและสมอง ซึ่งอาจจะเป็นมาแต่กำเนิด หรือเกิดขึ้นภายหลังการเจริญเติบโต สติปัญญา ร่างกายผิดปกติ สุขภาพอ่อนแอ มีโรคประจำตัว สภาพเหล่านี้ อาจทำให้เรียนไม่ทันเพื่อน จึงเกิดความท้อแท้ไม่สนใจเรียน เหม่อลอย ซึมเศร้า หรือทำให้มีปมด้อยและหาทางแสดงปมเด่น จึงทำให้เกิดปัญหาทางวินัยขึ้นได้ ส่วนสภาพทางใจ อาจเนื่องจากการขาดการสนองตามความต้องการของสังคมและอารมณ์ ซึ่งล้นเหลือ และอาจทำให้แสดงออกในทางรุนแรง ก้าวร้าวในที่สุด

1.2 จากวัยของเด็ก เด็กวัยรุ่นเป็นวัยที่เปลี่ยนจากวัยเด็กก้าวสู่ความเป็นหนุ่มสาว ซึ่งวัยนี้จะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญา และสังคม ทำให้เด็กวัยนี้เกิดอารมณ์และความคิดใหม่ ๆ ที่แตกต่างจากวัยเด็กอันมีผลต่อปัญหาวินัยได้

2. สาเหตุจากสิ่งแวดล้อม แยกเป็น 3 ประเด็น คือ

2.1 สิ่งแวดล้อมในครอบครัว เช่น สภาพครอบครัวที่แตกแยก ทำให้เด็กขาดความมั่นใจในตนเอง แสดงออกเก่งต่อครู ต่อเพื่อนนักเรียน เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อื่น สัมพันธภาพในครอบครัวก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เด็กประพฤติดีวินัย เพราะสภาพจิตใจและการแสดงออกของเด็กในสังคมด้วย นอกจากนี้วิธีการอบรมของครอบครัวก็เป็นสาเหตุให้เด็กเกิดอารมณ์กระวนกระวาย ตื่นเต้นอยู่เสมอ ขาดความเชื่อมั่นในตัวเอง หรือการปล่อยให้เด็กทำสิ่งต่าง ๆ ตามใจ จะทำให้เด็กขาดเหตุผลที่ดีทางจิตใจ ไม่แน่ใจว่าตนเองทำถูกหรือผิด

2.2 สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน โรงเรียนบางแห่งเป็นตัวอย่างโดยทางอ้อมให้เด็กกระทำผิดวินัย ทั้งนี้เพราะโรงเรียนใช้วิธีทำให้เด็กบางคนประสบความล้มเหลว ซึ่งมีผลให้เด็กมีความมุ่งร้ายหรือเป็นปฏิปักษ์ต่อครู อาจารย์ ต่อโรงเรียน ตัวครูเองมีส่วนอย่างมากต่อเด็ก เช่น ครูที่ให้การบ้านเด็กไม่ชัดเจน หรือไม่ให้เลย นักเรียนย่อมไม่ทราบว่าจะทำอะไรดี หรือครูสอนไม่ดี ไม่เตรียมการสอน ทำให้เด็กไม่สนใจเรียน ครูแต่งตัวไม่เหมาะสม ขี้เกียจสอน เจ้าอารมณ์

ไม่ให้ความสนใจและไม่เอาใจใส่เด็ก เด็กอาจเรียกร้องความสนใจด้วยการพูดเสียงดัง พูดโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือซุกซนจนเกินเหตุ ทางด้านเพื่อนกลุ่มเพื่อนนั้น มีข้อยืนยันว่า เพื่อนมีความสำคัญต่อการส่งเสริมให้เกิดการกระทำผิดวินัย เพื่อนอาจคอยช่วยเหลือส่งเสริมให้เพื่อกระทำผิดหนักกว่าเดิมมากขึ้น ชักจูงให้ชักคำสั่งพ่อแม่ อันอาจเป็นแนวทางนำไปสู่การก่ออาชญากรรมในอนาคตได้

2.3 สภาพสังคมทั่วไป สังคมอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี อิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกที่หลั่งไหลเข้ามาสู่ประเทศพร้อมกับความเจริญต่าง ๆ วัยรุ่นเป็นวัยที่อยากรู้ อยากรู้อยากลอง เด็กวัยรุ่นจะพยายามที่จะแสวงหาความรู้โดยวิธีการต่าง ๆ จนกระทั่งแสดงพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดปัญหาและผลเสียต่อตัวเด็กและสังคมได้

จากที่กล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยที่น่าจะมีผลต่อความมีวินัยแบ่งเป็น 2 ประการ คือปัจจัยเกี่ยวกับสภาพของเด็ก คือสภาพร่างกาย จิตใจ สังคม ครอบครัว วัย และปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อม ซึ่งได้แก่ ทางบ้าน โรงเรียนและสังคมทั่วไป

ปัญหาเกี่ยวกับวินัยของนักเรียน

ปัญหาเรื่องวินัยเป็นปัญหาที่ซับซ้อน ด้วยเหตุที่วินัยมิใช่ปัญหาที่มีวิธีแก้เฉพาะเจาะจงลงไป แต่การศึกษาพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนจะช่วยให้เข้าใจปัญหาเรื่องวินัยได้ดีขึ้น ซึ่ง นรินทร์ อิ่มเพิ่มพูล (2523 : 13) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมที่เป็นปัญหาว่า หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออกในโรงเรียนซึ่งไม่ช่วยให้เกิดผลดีต่อการกระบวนการเรียนการสอนในชั้นเรียน นอกจากนี้ ประคิษฐ์ ขวบเจริญ (ม.ป.ป. : 16 - 17) ได้กล่าวถึงปัญหาต่าง ๆ ทางวินัยที่ครูต้องเอาใจใส่ มี 16 ประการ คือเด็กขาดเรียนบ่อย เกียจคร้าน ชอบคุยกับเพื่อนใกล้เคียงเสมอ ฝ่าฝืนระเบียบ นั่งไม่เป็นสุข กระวนกระวาย ไม่ตั้งใจทำงาน พูดหยาบคาบ หึงสิ่งของไม่เป็นที่ ทำลายสิ่งของเสียหาย ชอบทะเลาะวิวาท ไม่เชื่อฟัง อารมณ์ฉุนเฉียว ไม่มั่นใจในตนเอง ขลาดต่อการกระทำทุกอย่าง จรรยาบรรณทราม และไม่รับผิดชอบ

ศุภนิศัย วัฒนธาดา (2518 : 123) ได้แบ่งลักษณะปัญหาทางวินัยไว้ 21 ลักษณะ สรุปได้ คือ ความไม่ร่วมมือ ขาดเรียนเป็นประจำ มาโรงเรียนสาย หนีโรงเรียน หุจริตในการสอบ ฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน ไม่เชื่อฟังคำสั่งของครู พูดจาหยาบถาย หึงสิ่งของไม่เป็นที่ ทำลายสิ่งของ รักแก๊งเพื่อน เอางานคนอื่นมาทำขณะกำลังเรียน ไม่ทำการบ้านที่มอบหมาย แสดงอารมณ์ฉุนเฉียว เกรี้ยวกราด วางของไม่เป็นที่ คุยกันในห้องเรียน ผิดนัด และแสดงมารยาทไม่สุภาพ และอำไพ อินฟ้าแสง (2524 : 277 - 284) ได้กล่าวถึงนักเรียนหนีโรงเรียนว่ามีสาเหตุของพฤติกรรมเหมือนกับเด็กหนีออกจากบ้าน คืออาจจะต้องการหนีจากสิ่งแวดล้อมที่จำเจอยู่กับกิจวัตรประจำวัน เพียงต้องการเปลี่ยนบรรยากาศหรือลดความเครียดที่บังเกิดขึ้นในระหว่างที่เขาอยู่ในบ้าน หรือไปโรงเรียน โรงเรียนอาจให้ความสุขหรือความพอใจไม่พอเพียง นอกจากนี้เด็กบางคนชอบผั่นกลางวัน หรือมีจินตนาการในเรื่องต่าง ๆ ในช่วงเวลาที่หลบหนีออกไปจากโรงเรียน สรุปได้ว่าเด็กหนีโรงเรียนก็เพราะเขาไม่อยากไปโรงเรียน และตั้งใจหรือวางแผนไว้ว่าจะไปทำสิ่งที่สนุกกว่าการไปโรงเรียนนั่นเอง

การพัฒนาวินัยของนักเรียน

เนื่องจากวินัยเป็นเรื่องของจิตใจ จึงเป็นเรื่องลำบากในการที่จะปลูกฝังและพัฒนา จำเป็นต้องวางแนวทางที่เป็นระบบและดำเนินการต่อเนื่อง พร้อมทั้งใช้กลวิธีหลายรูปแบบประกอบกัน คือ (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2528 : 10 - 13)

1. การจัดสิ่งแวดล้อมที่แสดงให้เห็นถึงควมมีวินัย สิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลอย่างยิ่งในการสร้างเสริมควมมีวินัยให้แก่นักเรียนและนักศึกษา ปัจจัยในการสร้างเสริมควมมีวินัยอย่างหนึ่งก็คือการจัดสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะอย่างยิ่งคือการจัดทรัพยากรมนุษย์ เช่น บิการมารดา ครู อาจารย์ ผู้ใหญ่ ให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก

2. การสร้างความสำนึกที่จะปฏิบัติ คือ การปลูกฝังค่านิยมให้เกิดความสำนึกว่าแนวทางปฏิบัติที่กระทำอยู่เดิม นั้น ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ทั้งแก่ตน ครอบครัว และสังคม เมื่อเป็นเช่นนั้น สมควรที่จะเปลี่ยนพฤติกรรม โดยปฏิบัติตามค่านิยม หรือระเบียบแบบแผน การทำให้เกิดความสำนึกในความบกพร่องที่มีอยู่และยอมรับ อาจกระทำได้โดยอาศัยกิจกรรมหลายแบบ เช่น การให้วิจารณ์ตนเองจนเกิดสำนึกแห่งตน การเข้ารับการอบรม เข้าวัดฟังเทศน์ เป็นต้น

3. การให้ความรู้ หมายถึง การให้ผู้ที่ได้รับการปลูกฝังสร้างเสริม ให้รู้จักหรือเข้าใจถึงความมีวินัยที่ต้องทำคืออะไร มีลักษณะอย่างไร และจะมีวิธีการอย่างไร จึงจะสามารถปฏิบัติตามได้

ผู้มีส่วนสำคัญในการกำหนดแนวทางการพัฒนาวินัยของนักเรียน ได้แก่ ครู อาจารย์ ซึ่ง จรรยา สุวรรณทัต (2526 : 260 - 261) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูในการพัฒนาค่านิยมในเรื่องวินัยไว้ว่า

1. ในทุกวิชาที่ครูสอน อาจสอดแทรกการอบรม ปลูกฝังลักษณะพฤติกรรมที่สังคมนิยม เพื่อเด็กจะได้แสดงออกได้ในชีวิตประจำวันที่บ้าน เช่น การอ่านหนังสือพิมพ์ เลี้ยงน้อง เก็บออม การแสดงกิริยามารยาทที่งดงาม และเหมาะสมต่อเวลาและสถานที่

2. ครูจะต้องเป็นตัวอย่างหรือตัวแบบที่ดีของเด็กได้ เช่น การประพฤติ ปฏิบัติในทางสายกลางตามหลักของพระพุทธศาสนา เป็นต้น

3. ครูควรจะรู้จักให้แรงเสริมที่เหมาะสมในโอกาสและเวลาต่างกัน เมื่อเด็กกระทำความดีและพฤติกรรมที่สอดคล้องกับค่านิยมของสังคม

4. ครูจะต้องระลึกอยู่เสมอถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล พื้นฐาน และค่านิยมเดิมของครอบครัว ตลอดจนบุคลิกลักษณะของเด็ก เพื่อการให้คำแนะนำ การแนะแนว และการแก้ไขที่ถูกต้อง ครูอาจต้องช่วยผู้ปกครองของเด็กแก้ไขค่านิยม และความเชื่อผิด ๆ หลายประการในการอบรมเด็ก

5. ครูจะต้องมีความตั้งใจจริงต่อการช่วยพัฒนาเด็กทุกด้านเท่าที่ครูจะสามารถทำได้ โดยครูทำหน้าที่เป็นตัวเชื่อมสำคัญระหว่างโรงเรียนและครอบครัว บทบาทของครูในการพัฒนา

คำนิยมในครอบครัวให้แก่เด็กและผู้ปกครองได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะช่วยให้สังคมไทยของเรามีสมาชิกที่มีคุณภาพเพิ่มขึ้นได้อย่างแน่นอน โดยเฉพาะในครอบครัวที่มีภูมิหลังทางการศึกษาหรือเศรษฐกิจจำกัด การประทับประคอง และความอดทนต่อการพัฒนาที่ถูกต้องของครูจะช่วยเด็กได้อย่างมาก ทั้งเด็กยังจะเป็นสื่อกลางนำสิ่งที่ควรรู้ควรปฏิบัติ และการพัฒนาไปยังครอบครัวของตนได้อีกทางหนึ่งด้วย

6. ครูในฐานะที่เป็นมนุษย์หรือบุคคลที่อาจเป็นพ่อแม่ หรือสมาชิกคนหนึ่งของครอบครัว ควรจะได้กระทำหน้าที่และบทบาทของตนให้สอดคล้องกับความมุ่งหวังของสังคม ทั้งนี้ เพื่อเป็นการยกระดับคำนิยมของครอบครัวในด้านต่าง ๆ ให้สูงขึ้น

กิจกรรมเพื่อการพัฒนาวินัย

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2528 : 51) ได้สรุปกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาวินัยสำหรับนักเรียน ได้แก่ จักนิทรรศการเพื่อให้ความรู้แก่นักเรียน แบ่งงานให้นักเรียนรับผิดชอบ กำหนดวันพัฒนาของโรงเรียน แสดงความเคารพครูอาจารย์ทุกครั้งเมื่อเดินผ่าน ยืนตรงเมื่อได้ยินเสียงเพลงชาติและเพลงสรรเสริญพระบารมี การประจักษ์นักเรียนตัวอย่างเกี่ยวกับการตรงต่อเวลา โดยมีเกณฑ์สำคัญ เช่น มาโรงเรียนทันเวลาที่กำหนด ไม่กลับบ้านผิดเวลา ส่งงานและปฏิบัติกิจกรรมตรงเวลา โดยไม่ขออภิสิทธิ์ใด ๆ มาและปฏิบัติตามกำหนดนัดหมายเข้าชั้นเรียน และเรียนตามตารางเวลาเรียน เข้าร่วมกิจกรรมตามเวลา ตัวแทนนักเรียนรายงานสถิติการตรงต่อเวลา เป็นคนตรงต่อเวลา การเข้าแถวซื้ออาหารโรงเรียน มีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ นอกจากนั้นได้สรุปวิธีการพัฒนาไว้ ดังนี้ คือ

1. ให้ความรู้เกี่ยวกับลักษณะ ประโยชน์ ความสำคัญ ความจำเป็น และคุณค่าของวินัย ซึ่งสามารถกระทำได้ดังนี้

1.1 ให้ความรู้ในการศึกษาในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เกี่ยวกับประโยชน์ความสำคัญ ความจำเป็น และคุณค่าความมีวินัย โดยการอ่านเอกสาร สิ่งตีพิมพ์ ตลอดจนศึกษาจากสื่อมวลชน

ในลักษณะอื่น เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น นำสิ่งที่ศึกษามานั้นไปทำรายงาน อภิปราย ในชั้นเรียน หรืออื่น ๆ

1.2 จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ขึ้นให้นักเรียนเห็นประโยชน์และคุณค่าของควมมีวินัย เช่น ประกวดคำขวัญ ความเรียง แต่งโคลง กลอน จัดอภิปรายในเรื่องควมมีวินัย

1.3 ให้นักเรียนประเมินเพื่อคัดเลือกเพื่อนในชั้นเรียนว่า ผู้ใดเป็นผู้มีวินัย สัมภาษณ์ผู้ได้รับการคัดเลือกนั้นเกี่ยวกับผลดี และประโยชน์จากการปฏิบัติตนดังกล่าว

1.4 ให้รางวัลหรือการเสริมแรงแก่นักเรียนที่มีวินัย เช่น ชมเชย ประกาศเกียรติคุณ หรืออื่น ๆ เพื่อให้นักเรียนเหล่านั้นรักษาคูสมบัติที่ตนสืบไป และจูงใจให้นักเรียนอื่นหันมาปฏิบัติตาม

1.5 ผู้สอนยกตัวอย่างบุคคลผู้มีชื่อเสียงและประสบความสำเร็จในชีวิต ซึ่งเขาเหล่านั้นปฏิบัติตนอย่างมีระเบียบแบบแผน มีเหตุผล และเป้าหมาย

1.6 ให้นักเรียนประเมินตนเองว่า คนมีวินัยมากน้อยเพียงใด ให้นักเรียนแต่ละคนระบุสาเหตุที่ทำให้เขาขาดระเบียบวินัย พร้อมกับเสนอแนะแนวทางสำหรับตนเอง ในการที่จะเป็นผู้ที่มีวินัยดังกล่าว

2. วิเคราะห์ความกระจ่างค่านิยมเรื่องวินัย การวิเคราะห์ความกระจ่างค่านิยมเรื่องวินัย เป็นวิธีการปลูกฝังและพัฒนา โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนได้ใช้ความสามารถด้านปัญญาธรรม ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบหาเหตุผล ฯลฯ เป็นสำคัญ โดยให้วิเคราะห์จากบทความหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องเรื่องราวหรือปัญหาเกี่ยวกับวินัยแบบต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นการเร้าที่จะทำให้ให้นักเรียนได้กระทำกิจกรรมที่เหมาะสม การปลูกฝังและพัฒนาค่านิยมด้วยวิธีนี้ สามารถนำไปใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนรายวิชาต่าง ๆ ได้ด้วย โดยสอดแทรกไปในกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในและนอกห้องเรียน แนวทางที่ผู้สอนสามารถตั้งคำถามเพื่อก่อให้เกิดการวิเคราะห์ แยกแยะ เปรียบเทียบ เช่น เรื่องนี้มีสาระสำคัญว่าอย่างไร ท่านเห็นด้วยกับสิ่งนี้หรือไม่ ท่านมีเหตุผลอย่างไรกับการเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยของท่าน ปัญหาที่เกิดขึ้นคืออะไร สาเหตุของปัญหามีอะไรบ้าง จะมีวิธีแก้ปัญหาคืออะไร

อย่างไรบ้าง ทำไมท่านจึงคิดว่าวิธีการแก้ปัญหานั้น ๆ คีที่สุด จะมีวิธีการป้องกันปัญหานี้อย่างไรบ้าง อะไรสำคัญที่สุด และหรือสิ่งนี้แสดงถึงอะไร

3. จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อปลูกฝังและพัฒนาวินัย คือ

3.1 มอบหมายงานที่เกี่ยวกับการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ และพัฒนาตนเอง
ให้นักเรียนทำ

3.2 ให้นักเรียนคัดเลือกเพื่อนที่มีระเบียบวินัยที่สุด เคือนละ 1 คน นำชื่อผู้ได้รับ
การคัดเลือกมาประกาศเกียรติคุณหรือชมเชย

วินัยของนักเรียน

1. วินัยด้านการแต่งกาย

การแต่งกายของนักเรียนอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา ใช้หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติการ
จากกฎกระทรวง ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2515 ออกตามความในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 132
ลงวันที่ 22 เมษายน 2515 ข้อ 2(1) การแต่งกายถือว่าไม่เหมาะสมกับสภาพของนักศึกษา คือ
นักเรียนชายตัดผมหรือไว้ผมยาวจนด้านข้างและด้านหลังยาวเลยตีนผมหรือไว้เครา นักศึกษาหญิง
นุ่งกระโปรงสั้นจนชายกระโปรงสูงกว่ากึ่งกลางส้นเท้าเข้าเกิน 5 เมตร ขอบกระโปรงต่ำกว่า
ระดับสะดือ คาดเข็มขัดหลวมต่ำกว่าระดับขอบกระโปรงหรือแต่งกายไม่เหมาะสมกับสภาพกุลสตรีไทย
และนักศึกษาใช้เครื่องสำอางหรือสิ่งปลอมเพื่อการเสริมสวย กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนด
เครื่องแบบนักเรียนและนักศึกษาอาชีวศึกษา ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2527
ข้อ 5(5.6) ไว้คือ

1. เสื้อชาย-หญิง ผ้าสีขาว แบบคอเชิ้ต แขนสั้น
2. กางเกง ผ้าสีกรมท่า แบบสุภาพ ชายยาว
3. กระโปรง ผ้าสีคำหรือสีกรมท่า แบบสุภาพ ยาวเพียงใต้เข่า

4. เข็มขัด หนังสือคำ หัวเข็มขัดเป็นโลหะตราของสถานศึกษา

5. รองเท้า ถุงเท้าชาย รองเท้าหนังหรือผ้าใบสีดำ แบบหุ้มส้น ถุงเท้าสันสีดำ หญิง รองเท้าหนังสือดำ แบบหุ้มส้น หุ้มปลายเท้า มีสันสูงไม่เกิน 2 นิ้ว

วิทยา เทพยา (2524 : 20) ได้กล่าวว่า การเสริมสร้างบุคลิกลักษณะของบุคคล ส่วนหนึ่งคือการแต่งกาย และการแต่งกายไม่จำเป็นต้องแต่งด้วยเสื้อผ้าที่มีมากมาย ต้องคำนึงถึงความสะอาดเรียบร้อย รู้จักใช้สีให้ถูกต้องและเหมาะสมแก่กาลเทศะ ตลอดทั้งรูปร่างและส่วนต่าง ๆ ของร่างกายด้วย เช่น แต่งเล็บ หน้าตาและจมูกทำให้พอดี อย่าให้มากจนเกินไป จนดูน่าเกลียด และจิราภรณ์ อารยะรังสฤษฎ์ (2526 : 65 - 73) ได้กล่าวถึงวัยรุ่นว่าจะมีความสนใจส่วนบุคคลในเรื่องการแต่งกาย ทรงผม สัดส่วนของร่างกาย ใบหน้า ผิวพรรณ โดยเฉพาะวัยรุ่นหญิงจะพยายามแต่งกายให้เหมือนกับเพื่อน เพื่อให้ได้รับการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน นอกจากนี้วัยรุ่นยังสนใจที่จะแสวงหาความอิสระ เริ่มสนใจการเรียนรู้ ศาสนา สิ่งสำคัญคือความสนใจในเพศตรงข้าม

การแต่งกายเป็นการเสริมสร้างบุคลิกภาพ เมื่อได้พิจารณาตามความเห็นของ ธำรงศักดิ์ หมั่นจักร และวัชร ทรัพย์วี (2527 : 42 - 43) และวิจิตร อาชะกุล (2528 : 123 - 134) การแต่งกายเพื่อให้เป็นการพัฒนาบุคลิกภาพนั้น ควรแต่งกายให้สะอาดถูกกาลเทศะ และเหมาะสมกับฐานะเป็นสิ่งสำคัญ การแต่งกายที่มีรสนิยมดีคือ การแต่งกายที่มีความเหมาะสมกับรูปร่าง สถานที่และกาลเทศะ บางคนเข้าใจผิดคิดว่า การเป็นคนมีรสนิยมดีในการแต่งกาย เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเอง ซึ่งแท้จริงแล้วเป็นเรื่องที่ต้องศึกษา ปัจจุบันมีนิตยสารเป็นจำนวนมากที่มีรายการแนะนำเรื่องการแต่งกายอย่างเหมาะสม ควรเลือกแบบที่เหมาะสมกับรูปร่าง วัย อาชีพ ตำแหน่งหน้าที่การงาน สถานที่ และที่สำคัญคือควรแต่งกายอย่างประณีตทั้งเสื้อผ้า รองเท้า ถุงเท้า กระเป๋า การแต่งกายก็ไม่ได้หมายความว่าต้องสวมแต่งด้วยอาภรณ์หรูหราราคาแพง ทางที่ดีควรคิดจำนวนงบประมาณในการแต่งกายของตนให้เหมาะสมกับฐานะ การแต่งกายก็ไม่จำเป็นต้องมีเสื้อผ้าหลายชุด แต่ควรมีชุดที่ใช้ได้หลายโอกาส และรู้จักสลับสับเปลี่ยน ตกแต่งให้ดูแปลกตา และผู้ที่แต่งกายดี ย่อมดึงดูดความสนใจให้ผู้อื่นอยากคบหาพูดคุยด้วย เครื่องแต่งกายช่วยเสริมสร้าง และสามารถเปลี่ยน

บุคลิกภาพของตนได้ การแต่งกายก็ทำให้มีเสน่ห์ ไม่จำเป็นต้องใช้ของที่มีราคาแพงหรือหรูหรา
แบบทันสมัย ไม่ต้องถึงน้ำสมัย เป็นการเปลี่ยนแปลง สิ่งที่สำคัญคือแต่งกายให้เหมาะสมกับรูปร่าง
ของตน การแต่งกายของคนเราย่อมแบ่งออกอะไรหลายอย่างว่าผู้แต่งนั้นมีรสนิยม นิสัย ฐานะ
ความรู้สึกรักใคร่ การศึกษา อารมณ์ จิตใจ ฯลฯ ว่าเป็นอย่างไร ผู้ที่แต่งกายเป็นจะช่วยเสริมสร้าง
บุคลิกให้เด่น เหมาะสมกับวัย โอกาส สถานที่ สถานการณ์หรือเหตุการณ์ และส่วนผู้ที่แต่งกายดี
ประพจน์ดี มีเสน่ห์ ผู้คนอยากใกล้ชิดสนิทสนมด้วย

จะเห็นได้ว่าการมีวินัยในด้านการแต่งกาย มีความจำเป็นและสำคัญในการเสริมสร้าง
บุคลิกภาพ จนมีการออกกฎและระเบียบกระทรวง มาเพื่อถือเป็นแนวปฏิบัติในโรงเรียนและ
สถานศึกษา

2. วินัยด้านความประพฤติ

ราชวิธี ธรรมนิยม (2524 : 13) ได้รวบรวมพฤติกรรมจำนวน 100 ชนิด ที่เห็นว่า
เป็นพฤติกรรมของเด็กที่เป็นปัญหา และได้กล่าวถึง สาเหตุของการที่โรงเรียนของนักเรียนว่า
มาจากสาเหตุหลายประการคือ

1. สาเหตุจากโรงเรียน โรงเรียนไม่มีบรรยากาศแห่งความรักความอบอุ่น มี
ระเบียบวินัยที่เคร่งครัดมากเกินไปจนปฏิบัติได้ยาก ครูไม่มีจิตวิทยาไม่เข้าใจเด็ก ปกครองเด็ก
เข้มงวด หรือปล่อยปละละเลยมากเกินไป ครูมีการสอนที่น่าเบื่อหน่าย

2. สาเหตุจากครอบครัว สภาพบ้านแตกในครอบครัว พ่อแม่หย่าร้าง พ่อคัมสุรา
ทะเลาะวิวาท สภาพบ้านเรือนอยู่ในบริเวณโรงงานอุตสาหกรรม แหล่งสลัม แหล่งเสื่อมโทรมที่
เป็นแหล่งอบายมุขหลายอย่าง ฐานะยากจน

สุชา จันทน์เอม (2524 : 98) ได้อธิบายว่า พฤติกรรมของเด็กเกิดโดยทั่วไป
มักมีพฤติกรรมต่อต้านสังคม ต่อต้านกฎระเบียบและข้อห้ามต่าง ๆ เด็กพวกนี้จึงมักทำผิดกฎหมาย
ขาดระเบียบ หากอยู่ในโรงเรียนเด็กเหล่านี้ก็มักไม่ยอมอยู่ในระเบียบข้อบังคับ ชอบหนีโรงเรียน
และประพฤติตัวไปในทางเสียหาย เช่น ดิฉกยาเสพติด เล่นการพนัน และ สมพงษ์ มนุษย์ชัย

(2525 : 59) ได้ให้ข้อคิดเห็นว่า ปัญหาด้านความประพฤติของนักเรียนที่ควรได้รับความสนใจ

อื่น ๆ อีก เช่น การเที่ยวเตร่ในสถานเริงรมย์ สุบบุตรี คัมสุรา เสพยาเสพติดให้โทษ หรือแม้แต่การประพฤตินในท่านองชู้สาว ในปัจจุบันกำลังทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จึงไม่ควรละเลยต่อปัญหาดังกล่าวและน่าที่จะร่วมมือกับทุกฝ่ายในการแก้ไขปัญหานี้ เป็นต้นว่าพ่อแม่จะต้องให้ความรัก ความอบอุ่นดูแลเอาใจใส่และส่งเสริมระเบียบวินัยให้แก่บุตรธิดาหรือสมาชิกในครอบครัวอบรม ความประพฤติให้ดำรงอยู่ในกรอบของศีลธรรม วัฒนธรรมอันดีงาม ให้การศึกษาให้เด็กได้รู้และเข้าใจถึงพิษภัยของสิ่งที่ชั่วร้ายที่เป็นอบายมุขทั้งปวง และพยายามหลีกเลี่ยงจากสิ่งเหล่านั้น และนอกจากนี้วิธีการอบรม สั่งสอนและการให้ความรักการเอาใจใส่แก่เด็กอย่างจริงจังแล้ว ผู้ใหญ่ ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้ตัดสินใจทำอะไรด้วยตนเอง รู้จักวางแผนชีวิตตนเอง รู้จักวางแผนชีวิตตนเองอย่างมีเหตุผล สนับสนุนให้เด็กใช้เวลาว่างไปในทางที่เกิดประโยชน์ด้วยการออกกำลังกาย เล่นกีฬา ทำงานอดิเรก สนับสนุนให้มีอิสระเป็นตัวของตัวเอง เช่น ในด้านการแต่งกาย การใช้เงิน การคบเพื่อน หรือการเลือกเรียนเพื่อประกอบอาชีพในอนาคตด้วยตนเอง (พุดรา เข็ม (นามแฝง). 2527 : 19)

ชูชัย สมितिไกร (2527 : 22 - 23) ได้สรุปความคิดเห็นของครายเกอร์ส (Dreikurs) ว่าพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนนั้นเป็นผลมาจากความพยายามที่จะสนองเป้าหมาย 4 ประการคือ ความสนใจจากผู้อื่น ความต้องการที่จะมีอำนาจ ความต้องการที่จะแก้แค้น และความต้องการที่จะแสดงความอ่อนแอของตน

ธีระ ชัยพุทธยรรยง (2527 : 66) ได้กล่าวว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่อยากรู้อยากเห็นมากที่สุด โดยจะพยายามที่จะแสวงหาความรู้จากหลายแหล่งด้วยกัน วิธีที่ง่ายที่สุดคือการศึกษาหรืออ่านจากหนังสือที่มีอยู่หลายประเภทด้วยกัน บางประเภทอ่านแล้วทำให้เด็กเกิดอยากลองอยากเลียนแบบ จนกระทั่งแสดงพฤติกรรมที่ทำให้เกิดปัญหาและผลเสียต่อตัวเด็กและสังคม อิทธิพลจากวิทยุ เทป ซึ่งเสนอเรื่องหรือบันทึกเสียงที่ไม่เหมาะสม ภาพยนตร์หรือโทรทัศน์ ซึ่งเสนอเรื่องอาชญากรรม เรื่องผิดศีลธรรมทางเพศ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นสภาพแวดล้อมที่ทำให้เด็กเกิดการกระทำผิดวินัยขึ้นได้

จากกฎกระทรวง พ.ศ. 2515 ออกตามความในประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 294 กล่าวไว้ว่า การประพฤตินั้นไม่เหมาะสมแก่วัยคือ ประพฤติส่อไปในทางเกเร หรือเที่ยวเร่ร่อนไปในที่สาธารณะ มั่วสุมและก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่ชาวบ้านและผู้สัญจรไปมา ขอทานหรือกระทำการส่อไปในทางขอทาน เล่นการพนันหรือมั่วสุมในวงการพนัน เสพสุรา สูบบุหรี่ หรือยาเสพติดให้โทษ หรือของมีนเมาอย่างอื่น หรือเข้าไปในสถานที่จำหน่ายสุราเพื่อเสพหรือซื้อสุราเข้าไปในโรงรับจำนำ สถานบริการหรือสถานการกำประเวณี เว้นแต่เป็นผู้อยู่อาศัยประพฤตินในทำนองชั่วสาวในที่สาธารณะ เที่ยวเตร่ในเวลากลางคืน ระหว่าง 22.00 น. ถึง 04.00 น. หลบหนีจากสถานแรกรับเด็กหรือสถานสงเคราะห์เด็ก (วุฒิ วิเศษสงวน. 2530 : 28)

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดหัวข้อคุณธรรม 30 ประการ ที่คาดหวังว่าจะเสริมสร้างให้นักเรียนเป็นผู้มีความประพฤติดี ซึ่งได้แก่ การไม่ประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกายของบุคคลและสัตว์ มีความเมตตากรุณา การไม่โลภและไม่ขโมย ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ ไม่ละเมิดของรักของผู้อื่น การรู้จักความพอดี การไม่พுகบด ไม่บิดเบือน ไม่อำพรางความจริง การมีสัจจะและความจริงใจ การไม่ลองเล่นและใช้สิ่งเสพติด ความเป็นผู้มีสติรู้จักยับยั้งชั่งใจ ความเป็นผู้มีเหตุผล ความละเอียดและความเกรงกลัวต่อการกระทำชั่ว ความขยันหมั่นเพียร ความอดทนอดกลั้น ความกล้าหาญ และมีความเชื่อมั่นในตนเอง ความกตัญญูทักท้วงที่ดี ความซื่อสัตย์สุจริต การทำใจให้สงบ มีสมาธิและมีอารมณ์แจ่มใส ความไม่เกิ่นแก่ตัว ความประพฤติละเอียดถี่ถ้วน ความรับผิดชอบ ความมีน้ำใจเป็นธรรม ไม่ลำเอียง ความมีระเบียบวินัยและตรงต่อเวลา การยอมรับการเปลี่ยนแปลง มีมารยาทและนิสัยส่วนบุคคลดี มารยาทในการแสดงความเคารพ การขอร้อง ขอบุญ การขอความช่วยเหลือ การปฏิเสธ การแสดงความยินดี แสดงความเสียใจ มีหลักธรรมในการอยู่ร่วมกัน เป็นผู้วิญญูธรรม และปฏิบัติตามระเบียบประเพณีนิยม ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ การแก้ไขข้อบกพร่อง การปฏิบัติตามจริยธรรมอันดีงาม (สมพงษ์ จิตระดับ. 2530 : 27 - 28)

จากข้อมูลที่น่ามากล่าวนี้ จะเห็นได้ว่าความมีวินัยด้านความประพฤติ นั้น มีความสำคัญจนถึงมีการกำหนดไว้ในหลักสูตร ให้มีการจัดการสอนขึ้นในโรงเรียน และทางรัฐบาลเองก็ได้

ตระหนักถึงความจำเป็นและความสำคัญ จึงได้ออกเป็นแผนการป้องกัน และแก้ไขความประพฤติดของนักเรียนอาชีวศึกษาส่วนกลางไว้ กล่าวคือ เพื่อพัฒนาศีลธรรม จริยธรรม ภูคณภาพ และความสามัคคีให้นักเรียน ตลอดจนป้องกันและแก้ปัญหาในเรื่องเด็กก้าวร้าวมีปัญหาลู่สาว พุดจาไม่สุภาพ หาเรื่องกัน นักเรียนเอาแต่ใจตัว อยากรู้ของผู้อื่น นักเรียนรักชื่อเสียงในทางผิด อยากรเด่น อยากรดัง ค่านิยมผิด ๆ นักเรียนมีภูคณภาพส่วนตัวไม่ดี และนักเรียนแก่เรียนเกินไป ไม่มีมนุษยสัมพันธ์ โดยจัดโครงการพัฒนาศีลธรรม จริยธรรม และภูคณภาพให้แก่ นักเรียน เช่น นำเด็กฝึกสมาธิ จัดประกวดมารยาท นำเด็กเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา จัดอบรม จริยธรรม จัดอบรมแนะนำภูคณภาพ จัดกิจกรรมเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักเรียน จัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน กิจกรรมเสริมสร้างสุขภาพ ภูคณภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2530 : 1 - 2)

3. วินัยด้านความรับผิดชอบ

ความรับผิดชอบ หมายถึง ลักษณะนิสัยและทัศนคติของบุคคล ซึ่งเป็นเครื่องผลักดันให้ปฏิบัติตามระเบียบ เคารพสิทธิของผู้อื่น ทำตามหน้าที่ของตน และมีความซื่อสัตย์สุจริต การมีความรับผิดชอบสูง จะช่วยให้การอยู่ร่วมกันในสังคมเป็นไปด้วยความราบรื่น สงบสุข และยังเป็นคุณธรรมที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศด้วย (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2526 : 13)

ความรับผิดชอบ ถือเป็นวินัยอย่างหนึ่ง คือการยอมรับรู้และสำนึกในการกระทำของตน การยอมรับผลแห่งการกระทำของตนด้วยความเต็มใจ ไม่ว่าจะเป็ผลดีหรือผลร้าย ไม่ว่าการกระทำนั้นจะผิดหรือถูก ไม่ผลักความรับผิดชอบไปให้ผู้อื่น และพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เกิดผลดีขึ้น ความรับผิดชอบทำให้บุคคลปฏิบัติตามหน้าที่ของตน ซึ่งการปฏิบัติตามหน้าที่ของตนก็คือความมีวินัย และความรับผิดชอบควรประกอบด้วย

1. ความรับผิดชอบตอตนเอง เช่น ภูหน้าที ตั้งใจจริงในการปฏิบัติหน้าที่ที่ปฏิบัติตนไปสู่ความเป็นพลเมืองดี การศึกษาเป็นส่วนสำคัญ โดยการส่งเสริมและปลูกฝังระเบียบวินัยให้แก่คนในชาติ การยอมรับเหตุผล กล้าแสดงออก กล้ารับผิดชอบ ยับยั้งชั่งใจ และมีธัยสร์

2. ความรับผิดชอบต่อผู้อื่น เช่น ช่วยเสริมสร้างความสงบสุขในสังคม การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การเคารพต่อสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น การวางตัวอย่างให้เกียรติซึ่งกันและกัน ความอดทน อคถล้น สงบเสงี่ยม

3. ความรับผิดชอบต่อน้ำที่ เป็นผลมาจากการมีความรับผิดชอบต่อตนเอง และผู้อื่นอย่างเหมาะสม ได้แก่ การปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเหมาะสม ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีความมานะอดทน ไม่ห่อหุ้ม ไม่ละเมิดประโยชน์ซึ่งเป็นของสาธารณะ รวมทั้งหน้าที่เสียภาษี การรับราชการทหาร การใช้สิทธิเลือกตั้ง

ดังนั้น ความรับผิดชอบ จึงหมายถึง การมีความมุ่งมั่นตั้งใจปฏิบัติหน้าที่การงานให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย ยอมรับผลการกระทำนั้น และพยายามปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น โดยมุ่งเน้นให้นิสิตนักศึกษาปฏิบัติหน้าที่การงานของตนทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับการศึกษาเล่าเรียน สถานศึกษา ครอบครัว และสังคมโดยทั่วไป (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2526 : 92)

ค่านิยมหรือคุณธรรมอื่นที่นำมาประกอบการปลูกฝังและสร้างเสริมความรับผิดชอบ ได้แก่ การตรงต่อเวลา ความอดทน การอุทิศตน ความขยันหมั่นเพียร ความมีเหตุผล ความละเอียดรอบคอบ ความซื่อสัตย์ ความมีระเบียบวินัย การปลูกฝัง และสร้างเสริมค่านิยมในเรื่องความรับผิดชอบแก่นิสิต นักศึกษา ได้แก่ เรื่อง ความรับผิดชอบในการศึกษาเล่าเรียน ความรับผิดชอบต่อสถานศึกษา ความรับผิดชอบในครอบครัว ความรับผิดชอบต่อสังคม และการเสริมสร้างความรับผิดชอบ มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงานที่เกี่ยวกับการศึกษา สถานศึกษา ครอบครัว และสังคม
2. ปฏิบัติหน้าที่การงานด้วยความมานะพากเพียร ไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรคใด ๆ
3. รู้จักวางแผนและดำเนินงานอย่างเป็นระบบระเบียบ คำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานนั้น และยอมรับผลการกระทำนั้น
4. แสวงหาแนวทางเพื่อปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่การงานให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ

จะเห็นได้ว่า รัฐบาลตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องปลูกฝังและสร้างเสริมค่านิยมในเรื่องความรับผิดชอบให้แก่นักเรียน นักศึกษา เพื่อความเป็นพลเมืองดีในอนาคต แต่ในสภาพความเป็นจริง นักเรียนอาชีวศึกษายังมีปัญหาด้านความรับผิดชอบ ดังรายงานสรุปปัญหาที่นักเรียนและนักศึกษาก่อความไม่สงบ ของกองควบคุมและติดตามการปฏิบัติงาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เสนอกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานการศึกษาเอกชน 2530 : 1 - 3) ดังนี้

1. การแตกความสามัคคี โดยการทะเลาะวิวาท เนื่องจากสาเหตุต่าง ๆ เช่น
 - 1.1 เนื่องจากนักศึกษายู่ในวัยกระนอง เพียงแค่มองหน้ากันก็ทำให้เกิดเหตุวิวาทกันขึ้น
 - 1.2 เคยมีสาเหตุโกรธเคืองกันมาก่อน เมื่อไปพบกันเข้าก็จะยกพวกหรือแค้นทำร้ายร่างกายกัน
 - 1.3 การเพิ่มจำนวนอย่างรวดเร็วของประชากร ทำให้สถานศึกษาต้องรับนักเรียนเพิ่มเป็นจำนวนมากขึ้นและจัดสอนสองรอบ ทำให้นักเรียนมีเวลาว่างมาก และมักจะไปมั่วสุมตามแหล่งต่าง ๆ และจะก่อเหตุวิวาทกัน
 - 1.4 การจัดงานรื่นเริง มีดนตรี หรือการแสดงต่าง ๆ ที่โรงเรียนหรือโรงภาพยนตร์ และมีการจำหน่ายบัตรให้นักเรียนโรงเรียนอื่นหลายโรงเรียนมาพบกันและก่อเหตุวิวาท
 - 1.5 เนื่องจากนักเรียนที่ถูกไล่ออกไปจากโรงเรียนแล้ว และเมื่อไปเรียนที่อื่น ก็จะถูกชักจูงเพื่อนโรงเรียนใหม่ไปก่อเหตุที่โรงเรียนเดิมอีก เพื่อกลั่นแกล้งเจ้าของโรงเรียน หรือการแก้แค้นกันที่มาจากการยุยงของครูที่ออกไปจากโรงเรียนแล้ว
 - 1.6 เนื่องจากสาเหตุขู่สาวระหว่างสถาบัน
 - 1.7 วัยรุ่นบางกลุ่มปลอมตัวเป็นนักเรียนไปก่อความวุ่นวายนักเรียนโรงเรียนหนึ่งเพื่อให้เข้าใจผิดกันหรือชู้กรรโชกทรัพย์

1.8 เนื่องจากทะเลาะวิวาทหรือถูกทำร้ายร่างกายแล้ว คิดว่าเจ้าหน้าที่บ้านเมือง หรือครู อาจารย์ ไม่อาจช่วยเหลือได้จึงทำการแก้แค้นด้วยตนเอง

1.9 เนื่องจากคดียาเสพติด เครื่องคองของเมา สุรา ทำให้ครองสติไม่อยู่ เกิดการก้าวร้าวและทำร้ายผู้อื่น

1.10 นักเรียนมีเวลาว่างจากการเรียนมาก ทั้งนี้เนื่องจากบางโรงเรียนจัดการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามหลักสูตร อุปกรณ์การเรียนการสอนไม่ครบตามจำนวนนักเรียน มีครูที่สอนไม่ครบตามวิชาที่ทำการเปิดสอน

1.11 อุปกรณ์การเรียนการสอนที่สามารถใช้เป็นอาวุธได้ เช่น ค้อน ทุบ ไม้ตี ไม้บรรทัดเหล็ก เหล็กฉาก สิว ฆ้อน ฯลฯ มักจะนำติดตัวกลับบ้าน แล้วนำไปก่อเหตุวิวาทกันภายนอกสถานศึกษา

2. การก่อเหตุชุมนุมเรียกร้อง ประห้วง

2.1 อุปกรณ์การเรียนการสอนและสวัสดิการไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน

2.2 โรงเรียนเข้มงวดกวดขันกับนักเรียนเกี่ยวกับระเบียบวินัยของนักเรียนมากเกินไป จนทำให้นักเรียนส่วนมากเกิดความเครียดทางสมอง

2.3 การบริหารงานภายในสถานศึกษา มีความขัดแย้งกัน โดยเฉพาะเรื่องผลประโยชน์ภายในองค์กร

2.4 ขาดครู อาจารย์ และผู้สอนในบางรายวิชาซึ่งไม่ชำนาญการสอนเพียงพอ ทำให้นักเรียนเบื่อหน่ายการเรียน หรือมีครูสอนไม่ครบชั้นเรียน จึงเป็นสาเหตุให้นักเรียนหลบหนีการเรียนและไปก่อเหตุวิวาทตามที่สาธารณะสถานที่ต่าง ๆ

2.5 ครู อาจารย์ และบุคลากรมีความขัดแย้งกับผู้บริหาร บางแห่งมีกลุ่มอิทธิพลทางการเมืองหนุนหลังบุคคลภายนอกเข้าไปแทรกแซงในสถานศึกษา

3. ปัญหาและสาเหตุส่วนตัว สาเหตุส่วนตัวไม่ว่าจะเกิดขึ้นจากครู อาจารย์ นักเรียน นักศึกษา หรือกลุ่มบุคคลภายนอกสถานศึกษา อาจก่อเหตุวิวาทลุกลามตามมาจนไม่สามารถแก้ปัญหาต่อไปได้

3.1 ปัญหาทางด้านครอบครัว รวมทั้งของครู อาจารย์ นักเรียน นักศึกษา เกี่ยวกับทางด้านเศรษฐกิจไม่มั่นคง ขาดความอบอุ่น ถูกทอดทิ้งจากฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดดังกล่าวแล้ว การแตกแยกภายในครอบครัว จากปัญหาเล็ก ๆ อาจจะเกิดปัญหาใหญ่ทั้งในและนอกสถาบัน จนกลายเป็นสายเกินแก้ไข

3.2 ความกึกก่นองของเด็ก อยากรเด่นอยากดังในทางที่ไม่ถูกไม่ควร

3.3 ความผิดหวังจากพ่อแม่ที่รักลูกไม่เท่ากัน จึงแสดงออกในลักษณะ ก้าวร้าวต่อสังคม

3.4 เสพสุรา คมทินเนอร์ ยาเสพติด ไม่สามารถครองสติได้ ก่อชนวนวิวาท ทำร้ายร่างกายกัน หรือก่ออาชญากรรม

3.5 ความผิดปกติทางด้านร่างกายและจิตใจ

3.6 การชิงดีชิงเด่นเกี่ยวกับเรื่องชู้สาว

3.7 ปัญหาทางด้านขาดสติยับยั้ง อารมณ์ร้อนและวู่วาม

3.8 ถูกกีดข่มเหงจากบุคคลอื่น หาทางออกไม่ได้ จึงรวมพวกกับกลุ่มอันธพาล

หาทางแก้กัน

3.9 ถูกยั่วเข้าทางอารมณ์จากบุคคลอื่น

3.10 ความเคียดแค้นส่วนตัวของนักเรียน นักศึกษาที่มีต่อครู อาจารย์ เกี่ยวกับไม่ได้รับความเป็นธรรมทางการศึกษาและสวัสดิการ

3.11 ถูกยุยงส่งเสริมจากศิษย์เก่าหรือกลุ่มบุคคลภายนอกพาพรรคพวกมา ก่อเหตุวิวาทกันระหว่างนักเรียนต่างสถาบัน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มังกร ปลื้มสุกนธ์ (2513 : 95) ได้ศึกษาปัญหาพฤติกรรมของเด็กในสถานสงเคราะห์ เด็กชายบ้านบางละมุง ชลบุรี ประชากรเป็นเด็กในสถานสงเคราะห์บ้านบางละมุง 154 คน และเจ้าหน้าที่บางคนที่เกี่ยวข้องกับเด็กโดยตรง โดยการสัมภาษณ์สรุปผลจากการวิจัยได้ว่า เด็กที่อยู่ในถิ่นเสื่อมโทรม บิดา มารดา ต้องดิ้นรนในเรื่องเศรษฐกิจมาก ไม่มีเวลาอบรมเลี้ยงดู ทำให้เด็กเหียวกลับบ้านดึกหรือไม่ยอมกลับบ้าน หรือเหียวเร่ร่อนไปเรื่อย ๆ เด็กที่ขาดความรัก ความอบอุ่นจากทางบ้าน มักจะหาความรักจากเพื่อนโดยการคบหาเพื่อน ทำให้เสียคนตามเพื่อน ปัญหาทางเศรษฐกิจพบว่าเด็กพวกนี้มาจากครอบครัวที่มีพื้นฐานทางเศรษฐกิจต่ำ นอกจากนี้สภาพเศรษฐกิจต่ำ อาจทำให้เด็กไม่ได้รับการเลี้ยงดูอย่างถูกต้อง ทำให้เกิดการขาดอาหาร ร่างกายและสติปัญญา พัฒนาช้า ซึ่งเป็นสาเหตุของการกระทำผิดวินัยอันเนื่องมาจากตัวเด็กเอง

มานะ วีระไพบุลย์ และคนอื่น ๆ (2514 : 3) ได้ทำการวิจัย เรื่องสาเหตุแห่งความผิด กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือนักเรียนมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยปรากฏว่า เหตุที่นักเรียนชอบปล่อยชายเสื้อไว้นอกกางเกง เพราะว่าสะดวกสบายดี คำตอบรองลงมาคือไปตามรสนิยม ทำไปโดยไม่คิดว่าเป็นเรื่องเสียหาย กลัวเพื่อนจะว่าแฉ่งตัวไม่ทันสมัย เข้ากลุ่มเพื่อนไม่ได้ เหตุผลของการไว้ผมยาว เพราะว่าไว้ผมสั้นรู้สึกอายเป็นคนที่ไม่ทันสมัย เหตุที่หนีเรียนเพราะเรียนไม่รู้เรื่อง ครูใช้อารมณ์ในการสอน กลัวครูทำโทษ และเหตุผลที่สำคัญของการยกพวกตีกัน เพราะว่าถูกทำร้ายก่อน เพื่อนชักจูงไป

กรุณา กิจขยัน (2517 : 84) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความมีวินัยแห่งตน ซึ่งตั้งอยู่บนรากฐานแห่งความขึ้นชอบ และความรักในอุดมคติ หรือการยึดมั่นในจุดหมายที่เด็กมีส่วนได้สร้างขึ้น และวินัยทางสังคมเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศไปสู่ความเป็นประชาธิปไตย การที่ประชาชนในชาติจะมีวินัยทางสังคมได้นั้น จำเป็นต้องได้รับการปลูกฝังและอบรมมาตั้งแต่เด็ก ซึ่งย่อมนัยความว่าครอบครัวอันเป็นสถาบันขั้นมูลฐานของสังคมมีบทบาทสำคัญที่จะช่วยส่งเสริม ปลูกฝังอบรมให้บุคลิกภาพดังกล่าวได้รับการพัฒนาให้มากขึ้น

ดวงเดือน หันธุมหาวิณ และเพ็ญแข ประจวบจันทน์ (2520 : 26 - 27) ได้ศึกษาพบว่า เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบรักน้อยนั้น จะมีปัญหาทางด้านความประพฤติขาดวินัย มีความก้าวร้าวสูง

สุพจน์ จักขุพิพย์ (2521 : 23) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการประพฤติตนไม่สมควรแก่สภาพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร" ผลการวิจัยพบว่า อิทธิพลจากการคบเพื่อน การยอมรับเพื่อนในทางเลื่อมเสีย เป็นสิ่งที่ผลักดันให้ประพฤติตนไม่เหมาะสมแก่สภาพการเป็นนักเรียนและใช้เวลาว่างในทางที่ไม่เหมาะสม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อีกทั้งขาดความรู้ความเข้าใจกฎหมายที่ใช้ควบคุมความประพฤติ และนักเรียน นักศึกษาที่มีปัญหาเรื่องความประพฤติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการหนีโรงเรียน ทะเลาะวิวาท ส่วนใหญ่จะมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร

วิระวรรณ อามระดิษ (2522 : 68) ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมทางจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงโรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนราษฎร์ และโรงเรียนสาธิต มีความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมเรื่องความมีระเบียบวินัยอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ จะเห็นได้จากนักเรียนมีความเห็นด้วยตรงกันเป็นส่วนใหญ่ ในเรื่องระเบียบวินัยที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหรือระเบียบของโรงเรียนอย่างเคร่งครัดว่า การออกนอกบริเวณโรงเรียน ควรขออนุญาตทุกครั้ง และเห็นด้วยที่ว่าผู้ฝ่าฝืนระเบียบวินัยย่อมจะนำความเดือดร้อนมาสู่หมู่คณะ การแอบสูบบุหรี่ในโรงเรียนเป็นสิ่งที่ไม่ดี ไม่ควรประพฤติ การห้อยโหนบันไดรถโดยสารเป็นการทำผิดกฎจราจร

รัชติการณ์ สุขเกษม (2528 : 92 - 97) ได้ศึกษาการกระทำผิดวินัยของนักเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 12 พบว่า นักเรียนที่กระทำความผิด ส่วนใหญ่เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เป็นนักเรียนชายมากกว่านักเรียนหญิง ความผิดทางวินัยที่นักเรียนทำคือลี้ภัยการบ้าน ขูยหรือเล่นเสียงดังในห้องเรียน แสดงมารยาทไม่สุภาพเรียบร้อยกับเพื่อน ลอกการบ้าน ล้อเลียนหรือแกล้งเพื่อน ไม่เชื่อฟังคำสั่งครู ทะเลาะวิวาทกับเพื่อน สวมเสื้อผ้าที่ไม่สุภาพเรียบร้อย ไว้ผมยาวเกินกำหนด สวมรองเท้าแตะมาโรงเรียน เดินรับประทานอาหารหรือขนมบนท้องถนน มาโรงเรียนสาย

และเข้าชั้นเรียนไม่ตรงเวลา สาเหตุของการกระทำผิดคือนักเรียนก็ถือ การเรียนการสอนของครู ความบังเอิญและความไม่ตั้งใจเรียนของเด็ก สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ทางบ้าน โรงเรียน และสื่อมวลชน ตลอดจนสภาวะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

วิลาวรรณ เพชรอาวุธ (2528 : 87) ได้ทำการวิจัยเรื่องพฤติกรรมนักเรียนจากการสร้างเสริมระเบียบวินัยของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามทัศนะของผู้บริหารและครูพบว่า ผู้บริหารและครูมีความเห็นว่าพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือความมีระเบียบในการแต่งกาย รองลงมาได้แก่ ความมีระเบียบวินัยในการปฏิบัติตามกฎจราจร ความมีระเบียบวินัยในการขึ้นรถประจำทาง และความมีระเบียบวินัยในการเดินทางไป กลับโรงเรียนตามลำดับ

สกินเนอร์ (Skinner. 1959 : 320) กล่าวถึงพฤติกรรมการณ์โรงเรียนว่ามีพฤติกรรมที่บ่งบอกถึงแนวโน้มที่จะทำให้เด็กเหล่านั้นกลายเป็นเด็กเกเร เพราะการณ์โรงเรียนย่อมพิจารณาได้ว่า เป็นการกระทำเพื่อทำลาย หรือต่อต้านอำนาจของครูผู้ใหญ่นั้นเอง

บีคาร์ค (Bedard. 1964 : 3338) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับวินัยของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในรัฐแคลิฟอร์เนีย ได้พบว่า ปัญหาทางวินัยที่เด่น ๆ ได้แก่ การสูบบุหรี่ การหนีโรงเรียน ประพฤติผิดระเบียบในชั้นเรียน ดิเคยาเสพติดและลักขโมย

ชุย (Chiu. 1975 : 69 - 75) ทำการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักศึกษาครู ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ปีสุดท้ายของมหาวิทยาลัยอินเดียนา จำนวน 85 คน ในด้านการแก้ปัญหาระเบียบวินัยของนักเรียนพบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่เป็นปัญหาเกี่ยวกับการพูดคุ้ยและการก้าวร้าว ประมาณร้อยละ 85 ของปัญหาทั้งหมด และปัญหาทั้งหมดเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียนประมาณร้อยละ 85 อีกร้อยละ 15 เกิดในที่อื่น เช่น สนาม ห้องสมุด หอประชุม และโรงยิม นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ปัญหาทางวินัยก็มักเกิดกับเด็กผู้ชายมากกว่าเด็กผู้หญิง โดยเกิดกับเด็กผู้ชายร้อยละ 56 เด็กผู้หญิงร้อยละ 8 อีกร้อยละ 36 เกิดกับกลุ่มรวมทั้งผู้หญิงและผู้ชาย

ไรซ์ (Rice. 1978 : 3862 - 3864) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครอง ในด้านระเบียบวินัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาของเขตท้องที่ที่แตกต่างกันทางภูมิศาสตร์ 4 เขต ในสหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยปรากฏว่า ปัญหาพฤติกรรมที่สำคัญ คือ การขาดความสนใจเอาใจใส่ของนักเรียน การเงิน ระเบียบวินัย หลักสูตร การขาดความสนใจเอาใจใส่ของผู้ปกครอง นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่า การขาดความสนใจเอาใจใส่ของนักเรียนเป็นปัญหาสำคัญ ผู้บริหารเห็นด้วยในระดับน้อย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าระเบียบวินัยของโรงเรียนยังไม่เข้มงวดพอและให้สิทธิมากเกินไป ส่วนกลุ่มผู้ปกครองเห็นว่า การสูบบุหรี่ เสพของมึนเมา และยาเสพติดเป็นเรื่องสำคัญมากกว่า

นอแมนน์ (Naumann. 1983 : 344 - 370) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของระเบียบวินัยในโรงเรียนที่มีผลต่อบรรยากาศโรงเรียน พบว่า วิธีใช้ระเบียบวินัยมิได้เป็นข้อกำหนดบรรยากาศของโรงเรียน และบุคลิกภาพความแตกต่างในวิธีการของผู้รักษาวินัยเป็นตัวกำหนดแบบอย่างที่ดีของระเบียบวินัยและบรรยากาศของโรงเรียน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากรที่ศึกษา

ประชากรที่ศึกษาค้นคว้านี้ คือ ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และนักเรียน วิทยาลัยอาชีวศึกษา
สังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร จำนวน 10 โรง เป็นผู้บริหาร
จำนวน 40 คน อาจารย์ผู้สอน จำนวน 957 คน และนักเรียน จำนวน 7,068 คน รายละเอียด
ตามตาราง 1

ตาราง 1 แสดงขนาดของกลุ่มประชากร ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และนักเรียน แยกตามวิทยาลัย

ชื่อวิทยาลัย	ขนาดของประชากร			รวม
	ผู้บริหาร	อาจารย์ผู้สอน	นักเรียน	
ช่างกลปทุมวัน	4	127	2,154	2,285
เทคนิคสุโขทัย	4	94	456	554
เทคนิคกันนบุรี	4	102	559	665
เทคนิคคอนเมือง	4	79	168	251
เทคนิคราชสีหราชาราม	4	84	126	214
พัฒนศึกษาเขตพนา	4	112	958	1,074
พัฒนศึกษาธนบุรี	4	135	1,308	1,447
พัฒนศึกษาบางนา	4	107	918	1,029
ศิลปหัตถกรรมกรุงเทพฯ	4	53	74	131
อาชีวศึกษาเอี่ยมละออ	4	64	347	415
รวม	40	957	7,068	8,065

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยดำเนินการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง และเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอนและนักเรียน ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของฮินเคิล และคนอื่น ๆ (Hinkle and others. 1985 : 275) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน และกลุ่มตัวอย่างนักเรียนกลุ่มละ 446 คน

2. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

2.1 การเลือกกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนร้อยละ 50 จากทุกวิทยาลัย โดยวิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย ได้ผู้บริหาร 20 คน อาจารย์ผู้สอน 476 คน รวมกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนจำนวน 496 คน

2.2 การเลือกกลุ่มตัวอย่างนักเรียน ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างนักเรียนจากนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงจากทุกวิทยาลัย วิทยาลัยละ 50 คน โดยวิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย ได้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนรวม 500 คน รายละเอียดตามตาราง 2

ตาราง 2 แสดงขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และนักเรียน แยกตามวิทยาลัย

ชื่อวิทยาลัย	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง			รวม
	ผู้บริหาร	อาจารย์ผู้สอน	นักเรียน	
ช่างกลปทุมวัน	2	63	50	115
เทคนิคสุลิต	2	47	50	99
เทคนิคเมืงบุรี	2	51	50	103
เทคนิคดอนเมือง	2	39	50	91
เทคนิคราชสีหราชารวม	2	42	50	94
พณิชยการเชตุพน	2	56	50	108
พณิชยการธนบุรี	2	67	50	119
พณิชยการบางนา	2	53	50	105
ศิลปหัตถกรรมกรุงเทพา	2	26	50	78
อาชีวศึกษาเอี่ยมละออ	2	32	50	84
รวม	20	476	500	996

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาและรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อสอบถามวินัยของนักเรียนอาชีวศึกษา ตามทัศนคติของผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และนักเรียน แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ ได้แก่

1.1 ตำแหน่ง แบ่งเป็น

- ☐ ผู้บริหาร
- ☐ อาจารย์ผู้สอน
- ☐ นักเรียน

1.2 เพศ แบ่งเป็น

- ☐ ชาย
- ☐ หญิง

1.3 อายุ แบ่งเป็น

- ☐ อายุต่ำกว่า 40 ปี
- ☐ อายุ 40 ปี ขึ้นไป

1.4 การศึกษา แบ่งเป็น

- ☐ ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี
- ☐ ระดับปริญญาตรีขึ้นไป

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับวินัยของนักเรียนอาชีวศึกษา มีลักษณะ
เป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งแยกการศึกษาออกเป็น 3 ด้าน
รวม 34 ข้อ ดังตัวอย่าง

ทัศนคติ	ระดับความถี่เห็นต่อการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ก. ด้านการแต่งกาย 1. นักเรียนมีการสวมเครื่องประดับมาเรียน 2. นักเรียนมีการสวมรองเท้าแตะมาเรียน 3. นักเรียนมีการปล่อยชายเสื้อไว้นอกกางเกง หรือกระโปรง					
ข. ด้านความประพฤติ 1. เล่นการพนัน 2. สูบบุหรี่ 3. สูบกัญชา					
ค. ด้านความรับผิดชอบ 1. มาเรียนสาย 2. หนีเรียน 3. ขาดเรียนบ่อย					

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบได้แสดงข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวินัยของนักเรียน ในด้านการแต่งกาย ความประพฤติ และความรับผิดชอบ
ดังตัวอย่าง

- (1) ท่านมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับวินัยของนักเรียนอะไรบ้าง
- ก. การแต่งกาย
-
- ข. ความประพฤติ
-
- ค. ความรับผิดชอบ
-

2. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

2.1 รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำรา วารสารวิชาการ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับวินัยของนักเรียนอาชีวศึกษา

2.2 ศึกษาระเบียบวิธีการวิจัย พร้อมทั้งขอคำปรึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนำไปสร้างแบบสอบถามที่เหมาะสม

2.3 สร้างแบบสอบถามเพื่อวัดทัศนคติเกี่ยวกับวินัยของนักเรียน โดยให้มีเนื้อหาครอบคลุมวินัยในด้านการแต่งกาย ด้านความประพฤติ และด้านความรับผิดชอบ

2.4 นำแบบสอบถามไปให้ผู้มีประสบการณ์ทางด้านวินัยของนักเรียนอาชีวศึกษา จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถาม และให้ผู้เชี่ยวชาญทางวัดผล ตรวจสอบความถูกต้อง ในการใช้ภาษาและวิธีการต่าง ๆ ของการเขียนแบบสอบถาม

2.5 หลังจากปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อ 2.4 แล้ว ได้นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง

2.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษา มาปรับปรุงแก้ไขเป็นแบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังกรมอาชีวศึกษา-และทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาทั้ง 10 แห่ง เพื่อขอความร่วมมือให้ดำเนินการแจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งรวบรวมส่งคืนให้
2. ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการส่งแบบสอบถาม จำนวน 996 ชุด ไปยังวิทยาลัยทั้ง 10 แห่ง และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 823 ชุด คิดเป็นร้อยละ 83

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้งหมดมาดำเนินการประมวลและวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- ✓ 1. แบบสอบถามตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ ผู้วิจัยใช้ตารางแจกแจงความถี่ แสดงความถี่และร้อยละ โดยนำเสนอในรูปของตาราง
2. แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับวินัยของนักเรียน ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า ผู้วิจัยนำมาตรวจให้คะแนน โดย

2.1 กำหนดคะแนนในการตรวจ ดังนี้

มากที่สุด	ให้	5	คะแนน
มาก	ให้	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
น้อย	ให้	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

2.2 การแปลความหมายจากคะแนน ดังนี้

- คะแนนเฉลี่ยมากกว่า 3.5 หมายความว่า ชาควินัยในด้านต่าง ๆ
มาก
- คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.5 - 3.5 หมายความว่า ชาควินัยในด้านต่าง ๆ
ปานกลาง
- คะแนนเฉลี่ยน้อยกว่า 2.5 หมายความว่า ชาควินัยในด้านต่าง ๆ
น้อย

3. แบบสอบถามตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ผู้วิจัยนำมาสรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ตอบ เรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. หาค่าร้อยละ
2. หาค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่าง 2 กลุ่ม ใช้สถิติทดสอบ t ดังสูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(N_1-1)s_1^2 + (N_2-1)s_2^2}{N_1 + N_2 - 2} \left[\frac{1}{N_1} + \frac{1}{N_2} \right]}}$$

$$df = N_1 + N_2 - 2$$

(วิเชียร เกตุสิงห์. 2521 : 77)

เมื่อ t หมายถึง ค่าสถิติทดสอบ

X_1, X_2 หมายถึง ค่าเฉลี่ยของคะแนนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

s_1, s_2 หมายถึง ค่าความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

N_1, N_2 หมายถึง จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนน
N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
SD	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
*	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์นี้ ได้มาจากคำตอบแบบสอบถามของ ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และนักเรียน สังกัดวิทยาลัยอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. วิเคราะห์ทัศนคติของผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และนักเรียนเกี่ยวกับวินัยของนักเรียนอาชีวศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร ในด้านการแต่งกาย ด้านความประพฤติและด้านความรับผิดชอบ โดยวิธีหาค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับวินัยของนักเรียนอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา โดยใช้สถิติ ทดสอบ

3. เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน กับนักเรียนเกี่ยวกับวินัยของ นักเรียนอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร โดยใช้สถิติ ทดสอบ

4. ประมวลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และนักเรียน เกี่ยวกับวินัยของนักเรียนอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร โดยหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอนและนักเรียน เกี่ยวกับวินัยของ นักเรียนอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร ในด้านการ แต่งกาย ด้านความประพฤติ และด้านความรับผิดชอบ ดังตาราง 3, 4, 5 และ 6

ตาราง 3 ทักษะของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน และทักษะของนักเรียนเกี่ยวกับวินัยของนักเรียน
อาชีวศึกษา ในด้านการแต่งกาย✓

ข้อที่	วินัยของนักเรียนด้านการแต่งกาย	ผู้บริหาร และ อาจารย์ผู้สอน		นักเรียน	
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1	นักเรียนมีการสวมเครื่องประดับมาเรียน	3.21	1.03	3.12	1.06
2	นักเรียนมีการสวมรองเท้าแตะมาเรียน	2.09	0.99	1.69	0.84
3	นักเรียนมีการปล่อยชายเสื้อไว้นอกกางเกง หรือกระโปรง	2.86	1.23	2.38	1.22
4	นักเรียนมีการทาเล็บมาเรียน	1.47	0.71	1.55	0.83
5	นักเรียนมีการประดับเครื่องหมายวิทยาลัยไม่ครบ	2.43	1.13	2.28	1.13
6	นักเรียนมีการไว้ผมยาวเกินกำหนด	2.81	1.11	2.69	1.20
7	นักเรียนมีการสวมเสื้อผิกระเปียบ	2.70	1.10	2.59	1.18
8	นักเรียนมีการไว้เล็บยาว	2.71	0.99	2.26	1.08
9	นักเรียนมีการสวมกางเกงหรือกระโปรงผิกระเปียบ	2.85	1.10	2.72	1.18
10	นักเรียนมีการแต่งกายด้วยเสื้อผ้าเปราะเปื้อน	2.24	1.10	1.81	0.95
	เฉลี่ย	2.47	0.73	2.29	0.63

จากตาราง 3 จะเห็นได้ว่า ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนกับนักเรียน ต่างมีความคิดเห็นว่า นักเรียนอาชีวศึกษาชาควินัยด้านการแต่งกายในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามลำดับวิธีคิดเลขคณิต ปรากฏว่า ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน มีความคิดเห็นว่า นักเรียนอาชีวศึกษาชาควินัยในระดับน้อยในเรื่องการหาเสื้อผ้ามาเรียน การสวม รองเท้าแตะมาเรียน การแต่งกายด้วยเสื้อผ้าประอะเปื้อน และการประดับเครื่องหมายวิทยาลัย ไม่ครบ นอกนั้นชาควินัยในระดับปานกลาง

ส่วนนักเรียนมีความคิดเห็นว่า นักเรียนอาชีวศึกษาชาควินัยในระดับน้อยในเรื่องการ หาเสื้อผ้ามาเรียน การสวมรองเท้าแตะมาเรียน การแต่งกายด้วยเสื้อผ้าประอะเปื้อน การประดับ เครื่องหมายวิทยาลัยไม่ครบ และการปล่อยชายเสื้อไว้นอกกางเกงหรือกระโปรง นอกนั้นชาควินัย ในระดับปานกลาง

ตาราง 4 ทักษะของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน และทักษะของนักเรียนเกี่ยวกับวินัยของนักเรียน
อาชีวศึกษาในด้านความประพฤติ

ข้อที่	วินัยนักเรียนด้านความประพฤติ	ผู้บริหาร และ อาจารย์ผู้สอน		นักเรียน	
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1	เล่นการพนัน	2.56	1.18	2.29	1.20
2	สูบบุหรี่	3.20	1.14	3.24	1.37
3	สูบกัญชา	1.61	0.81	1.51	0.85
4	ดื่มสุรา	2.26	1.14	2.51	1.28
5	ประพฤติทำนองชั่วสาว	1.86	0.93	1.86	1.05
6	พกอาวุธปืน	1.26	0.58	1.30	0.64
7	ก่อการทะเลาะวิวาทโดยใช้อาวุธ	1.75	0.92	1.84	1.11
8	ก่อการทะเลาะวิวาทโดยไม่ใช้อาวุธ	2.00	0.96	2.15	1.11
9	ลักขโมย	1.94	0.94	1.92	1.05
10	ใช้วาจาหยาบคาย	3.32	1.15	3.17	1.22
11	แสดงมารยาทไม่เรียบร้อยกับเพื่อน	3.27	1.10	2.93	1.14
12	เกินรับประทานอาหารบนท้องถนน	2.69	1.12	2.41	1.17
	เฉลี่ย	2.27	0.76	2.24	0.77

จากตาราง 4 จะเห็นได้ว่า ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนกับนักเรียน ต่างมีความคิดเห็นว่า นักเรียนอาชีวศึกษาชาควินัยด้านความประพฤติในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามลำดับมัชนิคมเลขคณิต ปรากฏว่าผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นว่า นักเรียนอาชีวศึกษาชาควินัยในระดับน้อยในเรื่องการพกอาวุธปืน การสูบบุหรี่ การก่อทะเลาะวิวาทโดยใช้อาวุธ การประพฤติดันองผู้สาว การลักขโมย การก่อทะเลาะวิวาทโดยไม่ใช้อาวุธ และการดื่มสุรา นอกนั้นชาควินัยในระดับปานกลาง

ส่วนนักเรียนมีความคิดเห็นว่า นักเรียนอาชีวศึกษาชาควินัยในระดับน้อยในเรื่องการพกอาวุธปืน การสูบบุหรี่ การก่อทะเลาะวิวาทโดยใช้อาวุธ การประพฤติดันองผู้สาว การลักขโมย การก่อทะเลาะวิวาทโดยไม่ใช้อาวุธ การเล่นเกมพนัน และการรับประทานอาหารบนท้องถนน นอกนั้นชาควินัยในระดับปานกลาง

ตาราง 5 ทักษะของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน และทักษะของนักเรียนเกี่ยวกับวินัยของนักเรียน
อาชีวศึกษาในด้านความรับผิดชอบ

ข้อที่	วินัยนักเรียนด้านความรับผิดชอบ	ผู้บริหาร และ อาจารย์ผู้สอน		นักเรียน	
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1	มาเรียนสาย	3.37	0.97	3.18	1.12
2	หนีเรียน	2.67	1.05	2.61	1.10
3	ขาดเรียนบ่อย	2.58	0.98	2.39	1.02
4	เข้าชั้นเรียนไม่ตรงเวลา	3.09	1.09	2.95	1.17
5	ส่งงานไม่ตรงเวลา	3.01	1.03	2.68	1.10
6	ลอกการบ้าน	3.47	1.09	3.28	1.25
7	ขาดความสนใจในการเรียน	3.09	0.97	2.74	1.05
8	ทุจริตในการสอบ	2.27	1.09	2.32	1.20
9	ไม่รักษาชื่อเสียงของวิทยาลัย	2.61	1.17	1.99	1.16
10	ไม่รักษาทรัพย์สินของวิทยาลัย	3.07	1.22	2.24	1.24
11	ทิ้งขยะไม่เป็นที่	3.25	1.52	2.58	1.29
12	แตกความสามัคคี	2.23	0.98	1.90	1.07
	เฉลี่ย	2.88	0.85	2.56	0.86

จากตาราง 5 จะเห็นได้ว่า ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนกับนักเรียน ต่างมีความคิดเห็นว่า นักเรียนอาชีวศึกษาชาควินัยด้านความรับผิดชอบในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามลำดับมีข้อผิดเพี้ยนปรากฏว่า ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน มีความคิดเห็นว่า นักเรียนอาชีวศึกษาชาควินัยในระดับปานกลางในเรื่องการลอกการบ้าน การมาเรียนสาย การทิ้งขยะไม่เป็นที่ ขาดความสนใจการเรียน การเข้าชั้นเรียนไม่ตรงเวลา การไม่รักษาทรัพย์สินของวิทยาลัย การส่งงานไม่ตรงเวลา การไม่รักษาชื่อเสียงของวิทยาลัย และการหนีเรียน นอกนั้นชาควินัยในระดับน้อย

ส่วนนักเรียนมีความคิดเห็นว่า นักเรียนอาชีวศึกษาชาควินัยในระดับปานกลางในเรื่องการลอกการบ้าน การมาเรียนสาย การขาดความสนใจในการเรียน การส่งงานไม่ตรงเวลา การหนีเรียน และการทิ้งขยะไม่เป็นที่ นอกนั้นชาควินัยในระดับน้อย

ตาราง 6 หัตนะของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน และหัตนะของนักเรียน เกี่ยวกับวินัยของนักเรียน
อาชีวศึกษาในด้านต่าง ๆ

ข้อที่	วินัยของนักเรียน	ผู้บริหาร และ อาจารย์ผู้สอน		นักเรียน	
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1	ด้านการแต่งกาย	2.47	0.73	2.29	0.68
2	ด้านความประพฤติ	2.27	0.76	2.24	0.77
3	ด้านความรับผิดชอบ	2.88	0.85	2.56	0.86

จากตาราง 6 จะเห็นได้ว่า ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน กับนักเรียน ต่างมีความ
คิดเห็นว่า นักเรียนอาชีวศึกษาชาควินัยในด้านความรับผิดชอบในระดับปานกลาง ส่วนด้านการ
แต่งกายและด้านความประพฤติ นักเรียนอาชีวศึกษาชาควินัยอยู่ในระดับน้อย

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหาร และอาจารย์ผู้สอน เกี่ยวกับวินัยของนักเรียน
อาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร จำแนกตาม เพศ อายุ และระดับการศึกษา
ดังตาราง 7, 8 และ 9

ตาราง 7 เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนจำแนกตามเพศ

ข้อที่	วินัยของนักเรียน	ชาย		หญิง		t
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1	ด้านการแต่งกาย	2.39	0.72	2.54	0.75	-2.03*
2	ด้านความประพฤติ	2.23	0.79	2.31	0.74	-1.08
3	ด้านความรับผิดชอบ	2.87	0.87	2.90	0.84	-0.33

จากตาราง 7 จะเห็นได้ว่าผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนชายและหญิง มีความคิดเห็น
เกี่ยวกับวินัยของนักเรียนอาชีวศึกษาด้านความประพฤติและด้านความรับผิดชอบ ไม่แตกต่างกัน
ส่วนด้านการแต่งกายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารและอาจารย์
ผู้สอนชายมีความคิดเห็นว่า นักเรียนอาชีวศึกษาขาดวินัยในด้านนี้น้อยกว่าผู้บริหารและอาจารย์
ผู้สอนหญิง

ตาราง 8 เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนจำแนกตามอายุ

ข้อที่	วิทยุนักเรียน	อายุ ต่ำกว่า 40 ปี		อายุ 40 ปีขึ้นไป		t
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1	ด้านการแต่งกาย	2.59	0.73	2.29	0.70	4.14**
2	ด้านความประพฤติ	2.39	0.73	2.10	0.76	3.88**
3	ด้านความรับผิดชอบ	2.99	0.83	2.71	0.85	3.40**

จากตาราง 8 จะเห็นได้ว่าผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี และมีอายุ 40 ปีขึ้นไป มีทัศนะเกี่ยวกับวินัยของนักเรียนอาชีวศึกษาในด้านการแต่งกาย ด้านความประพฤติ และด้านความรับผิดชอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยด้านการแต่งกาย ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี มีความคิดเห็นว่านักเรียนอาชีวศึกษาชาววินัยในด้านนี้มากกว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไป ด้านความประพฤติ ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี มีความคิดเห็นว่านักเรียนอาชีวศึกษาชาววินัยในด้านนี้มากกว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไป และด้านความรับผิดชอบ ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี มีความคิดเห็นว่านักเรียนอาชีวศึกษาชาววินัยในด้านนี้มากกว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไป

ตาราง 9 เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน จำแนกตามระดับการศึกษา

ข้อที่	วิทยุนักเรียน	ค่ากว่า ปริญญาตรี		ปริญญาตรี ขึ้นไป		t
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1	ด้านการแต่งกาย	2.42	0.65	2.49	0.75	-0.66
2	ด้านความประพฤติ	2.12	0.80	2.30	0.75	-1.60
3	ด้านความรับผิดชอบ	2.78	0.85	2.90	0.85	0.97

จากตาราง 9 จะเห็นได้ว่า ผู้บริหารกับอาจารย์ผู้สอนผู้มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี และผู้มีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับวินัยของนักเรียนอาชีวศึกษา ในด้านการแต่งกาย ด้านความประพฤติ และด้านความรับผิดชอบไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน กับนักเรียนเกี่ยวกับวินัย
ของนักเรียนอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร
กึ่งตาราง 10

ตาราง 10 เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน กับทัศนะของนักเรียนเกี่ยวกับวินัย
ด้านต่าง ๆ

ข้อที่	วินัยของนักเรียน	ผู้บริหารและ อาจารย์ผู้สอน		นักเรียน		t
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1	ด้านการแต่งกาย	2.47	0.73	2.29	0.68	3.58**
2	ด้านความประพฤติ	2.27	0.76	2.24	0.77	0.45
3	ด้านความรับผิดชอบ	2.88	0.85	2.56	0.86	5.27**

จากตาราง 10 จะเห็นได้ว่าผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน กับนักเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับวินัยของนักเรียนอาชีวศึกษาในด้านความประพฤติไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการแต่งกาย และด้านความรับผิดชอบแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยด้านการแต่งกาย นักเรียนมีความคิดเห็นว่า นักเรียนอาชีวศึกษาชาควินัยในด้านนี้น้อยกว่าผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน ส่วนด้านความรับผิดชอบ นักเรียนมีความคิดเห็นว่า นักเรียนอาชีวศึกษาชาควินัยในด้านนี้น้อยกว่าผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักเรียนเกี่ยวกับ
วินัยของนักเรียนอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ปรากฏตามตาราง 11,
12 และ 13

ตาราง 11 แสดงจำนวนร้อยละ ของข้อเสนอแนะที่ได้จากผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนและนักเรียน
เกี่ยวกับวินัยด้านการแต่งกาย

ลำดับที่	วินัยด้านการแต่งกาย	ร้อยละ
1.	ควรปรับปรุงให้นักเรียนมีอิสระในการแต่งกายโดยยึดหลักแต่งกายสุภาพ	31.80
2.	ควรมีบทลงโทษและเน้นให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการแต่งกายที่ถูกระเบียบ	25.55
3.	ควรมีการปรับปรุงและแก้ไขการแต่งกายของนักเรียน	12.32
4.	การแต่งกายของนักเรียนเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน	11.40
5.	ควรให้นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบ แต่ไม่ควรกำหนดกฎระเบียบมากเกินไป	8.46
6.	ควรให้นักเรียนแต่งกายตามสบาย เพราะความสามารถไม่เกี่ยวข้องกับ การแต่งกายดี	5.15
7.	นักเรียนแต่งกายตามแฟชั่น เพราะต้องการเรียกร้องความสนใจ	1.65
8.	ผู้ปกครองควรร่วมมือกับโรงเรียน กวดขันเรื่องการแต่งกาย	1.47
9.	ครูอาจารย์ควรเป็นตัวอย่างที่ดีกับนักเรียน	1.10
10.	ควรลดเครื่องแบบลงบ้าง เพื่อความประหยัด	0.92
11.	ควรมีการผ่อนผันเรื่องความสะอาดและความเรียบร้อยลงบ้าง	0.18
	รวม	100.00

จากตาราง 11 พบว่า ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และนักเรียนส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 31.80 มีความเห็นว่า ควรปรับปรุงให้นักเรียนมีอิสระในการแต่งกาย โดยยึดหลักการแต่งกายสุภาพ รองลงมาร้อยละ 25.55 มีความเห็นว่า ควรมีบทลงโทษและเน้นให้เห็นความสำคัญของการแต่งกายถูกระเบียบ และนักเรียนส่วนน้อยมีความเห็นว่า ควรลดเครื่องแบบลงบ้างเพื่อความประหยัด

ตาราง 12 แสดงจำนวนร้อยละ และข้อเสนอแนะของผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และนักเรียน
เกี่ยวกับวินัยด้านความประพฤติ

ลำดับที่	วินัยด้านความประพฤติ	ร้อยละ
1.	ควรปรับปรุงความประพฤติของนักเรียน	31.87
2.	ครูอาจารย์ทุกคนควรร่วมกันดูแลและควบคุมความประพฤติของนักเรียน อย่างสม่ำเสมอ	20.83
3.	ความประพฤติของนักเรียนอยู่ในระดับที่พอสมควรแล้ว	16.16
4.	ควรมีการอบรม ชี้แจงผลดีผลเสียของการประพฤติดีและประพฤติเลว	13.54
5.	ครูอาจารย์ ควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง เพราะนักเรียนอยู่ในวัยเลียนแบบ	7.71
6.	ควรให้เสรีแก่นักเรียน มีการยืดหยุ่นและมองนักเรียนว่าเป็นผู้ใหญ่แล้ว	3.13
7.	ผู้ปกครองและครูอาจารย์ ควรร่วมมือกันอย่างต่อเนื่องในการดูแล ความประพฤติของนักเรียน	2.92
8.	ควรมีการตรวจสอบและประเมินความประพฤติของนักเรียนก่อนเข้าศึกษา	1.04
9.	ควรหากิจกรรมให้นักเรียนทำเพื่อลดความว่าง	0.83
10.	หน่วยงานอื่น เช่น กรมตำรวจ ควรร่วมมือ ดูแลความประพฤติของนักเรียน อย่างใกล้ชิดสม่ำเสมอ	0.63
11.	นักเรียนที่ขาดการเอาใจใส่การทำงาน มักเกเร	0.42
12.	ครู อาจารย์ ไม่ควรเข้มงวดกับนักเรียนมากเกินไป ควรใช้จิตวิทยาปกครอง นักเรียน	0.42
	รวม	100.00

จากตาราง 12 พบว่า ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และนักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 31.85 มีความเห็นว่า ควรปรับปรุงความประพฤติของนักเรียน รองลงมาร้อยละ 20.83 มีความเห็นว่า ครู อาจารย์ทุกคน ควรร่วมกันดูแลและควบคุมความประพฤติของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ และนักเรียนส่วนน้อยที่สุดมีความเห็นว่า ครู อาจารย์ ไม่ควรเข้มงวดกับนักเรียนมากเกินไป ควรใช้จิตวิทยาปกครองนักเรียน

ตาราง 13 แสดงจำนวนร้อยละและข้อเสนอแนะของผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และนักเรียน
เกี่ยวกับวินัยด้านความรับผิดชอบ

ลำดับที่	วินัยด้านความรับผิดชอบ	ร้อยละ
1.	ควรปรับปรุงความรับผิดชอบของนักเรียน	35.32
2.	ความรับผิดชอบของนักเรียนอยู่ในระดับดีแล้ว	21.91
3.	ควรมีการชี้แจงและฝึกอบรมให้นักเรียนทราบถึงประโยชน์ของการมีความ รับผิดชอบ	10.21
4.	มอบกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมให้นักเรียนรับผิดชอบ	6.80
5.	ครูอาจารย์ควรเป็นแบบอย่าง	6.38
6.	ควรมีการว่ากล่าว ตักเตือน และลงโทษอย่างจริงจังและเหมาะสม	4.04
7.	ควรมีการประเมินความรับผิดชอบของนักเรียนก่อนเข้ารับการศึกษ	4.04
8.	มีการติดตามงานที่มอบหมายให้นักเรียนทำอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ	2.55
9.	ควรให้เสรีภาพแก่นักเรียน โดยให้เกียรตินักเรียนว่าโตแล้ว	2.12
10.	ควรมีบทลงโทษเมื่อนักเรียนขาดความรับผิดชอบ	2.12
11.	ปลุกฝังให้นักเรียนเชื่อมั่นไม่เลียนแบบ	0.85
12.	ควรปรับปรุงหลักสูตร ไม่ควรมุ่งเน้นในลักษณะบ่อนความรู้	0.85
13.	ครู อาจารย์ ควรตระหนักในความสามารถของนักเรียน	0.63
	รวม	100.00

จากตาราง 13 พบว่า ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และนักเรียน ส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 35.32 มีความเห็นว่า ควรปรับปรุงความรับผิดชอบของนักเรียน รองลงมาร้อยละ 21.91 มีความเห็นว่า ความรับผิดชอบของนักเรียนอยู่ในระดับดีแล้ว และนักเรียนส่วนน้อยมีความเห็นว่า ครู อาจารย์ควรตระหนักในความสามารถของนักเรียน

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการสำรวจทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และนักเรียนเกี่ยวกับ
วินัยของนักเรียนอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาวินัยของนักเรียนอาชีวศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนและนักเรียน
เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนกับนักเรียน และเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารและ
อาจารย์ผู้สอน โดยจำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา เกี่ยวกับวินัยของนักเรียนอาชีวศึกษา
สังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 496 คน และนักเรียน จำนวน 500 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
996 คน

2. เครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามวินัยของนักเรียนอาชีวศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร
อาจารย์ผู้สอน และนักเรียน แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกเป็น เพศ อายุ และระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับวินัยของนักเรียนอาชีวศึกษา สังกัด กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับวินัยของนักเรียนอาชีวศึกษาในด้านการแต่งกาย ด้านความประพฤติ และด้านความรับผิดชอบ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอความร่วมมือไปยังกรมอาชีวศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์ ไปยังผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้จำนวนผู้ตอบ แบบสอบถาม จำนวน 823 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 83

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าทดสอบความแตกต่าง และค่าร้อยละ ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์

สรุปผลการวิจัย

1. ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และนักเรียน มีทัศนคติเกี่ยวกับวินัยของนักเรียนอาชีวศึกษา ใน 3 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการแต่งกาย ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนกับนักเรียน ต่างมีความคิดเห็นว่า นักเรียนอาชีวศึกษาชาควินัยในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน เห็นว่านักเรียนอาชีวศึกษา ชาควินัยในระดับน้อยในเรื่องการทาเลื้บมาเรียน การสวมรองเท้าแตะมาเรียน การแต่งกายด้วยเสื้อผ้าเปราะเปื้อน และการประดับเครื่องหมายวิทยาลัยไม่ครบ นอกนั้น นักเรียนอาชีวศึกษาชาควินัยในระดับปานกลาง ส่วนนักเรียนเห็นว่านักเรียนอาชีวศึกษาชาควินัยในระดับน้อยในเรื่องการทาเลื้บมาเรียน การสวมรองเท้าแตะมาเรียน การแต่งกายด้วยเสื้อผ้าเปราะเปื้อน การประดับเครื่องหมายวิทยาลัยไม่ครบ และการปล่อยชายเสื้อไว้นอกกางเกงหรือกระโปรง นอกนั้นชาควินัยในด้านนี้ระดับปานกลาง

1.2 ด้านความประพฤติ ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน กับนักเรียน ต่างมีความคิดเห็นว่า นักเรียนอาชีวศึกษาชาควินัยในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนเห็นว่า นักเรียนอาชีวศึกษาชาควินัยในระดับน้อยในเรื่องการพกอาวุธปืน การสูบบุหรี่ การก่อทะเลาะวิวาทโดยใช้อาวุธ การประพฤติดันเองซู้สาว การลักขโมย การก่อทะเลาะวิวาทโดยไม่ใช้อาวุธ และการคัมสุรา นอกนั้นนักเรียนอาชีวศึกษาชาควินัยในด้านนี้ระดับปานกลาง ส่วนนักเรียนมีความคิดเห็นว่า นักเรียนอาชีวศึกษาชาควินัยในระดับน้อยในเรื่องการพกอาวุธปืน การสูบบุหรี่ การก่อทะเลาะวิวาทโดยใช้อาวุธ การประพฤติดันเองซู้สาว การลักขโมย การทะเลาะวิวาทโดยไม่ใช้อาวุธ การเล่นเกมพนัน และการรับประทานอาหารบนท้องถนน นอกนั้นชาควินัยในด้านนี้ในระดับปานกลาง

1.3 ด้านความรับผิดชอบ ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน กับนักเรียน ต่างมีความคิดเห็นว่า นักเรียนอาชีวศึกษาชาควินัยในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อผู้บริหารและอาจารย์เห็นว่า นักเรียนอาชีวศึกษาชาควินัยในระดับปานกลางในเรื่องการลอกการบ้าน การมาเรียนสาย การทิ้งขยะไม่เป็นที่ ขาดความสนใจในการเรียน การเข้าชั้นเรียนไม่ตรงเวลา การไม่รักษาทรัพย์สินของวิทยาลัย การส่งงานไม่ตรงเวลา การไม่รักษาชื่อเสียงของวิทยาลัย และการหนีเรียน นอกนั้นนักเรียนอาชีวศึกษาชาควินัยในด้านนี้ในระดับน้อย ส่วนนักเรียนเห็นว่า

นักเรียนอาชีวศึกษาชาควินัยในระดับปานกลาง ในเรื่องการลอกการบ้าน การมาเรียนสาย การขาดความสนใจในการเรียน การส่งงานไม่ตรงเวลา การหนีเรียนและการทิ้งขยะไม่เป็นที่ นอกนั้นชาควินัยในค่านี้นี้ระดับน้อย

2. ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนที่มีเพศต่างกัน มีทัศนคติต่อนักเรียนอาชีวศึกษา ด้านความประพฤติ และด้านความรับผิดชอบไม่แตกต่างกัน ส่วนวินัยด้านการแต่งกายแตกต่างกัน โดยผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนชายมีความคิดเห็นว่า นักเรียนอาชีวศึกษาชาควินัยในค่านี้น้อยกว่า ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนหญิง

3. ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนที่มีอายุต่างกัน มีทัศนคติต่อนักเรียนอาชีวศึกษา ในด้านการแต่งกาย ด้านความประพฤติ และด้านความรับผิดชอบแตกต่างกัน โดยด้านการแต่งกาย ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี มีความคิดเห็นว่านักเรียนอาชีวศึกษาชาควินัยในค่านี้นั้นมากกว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไป และด้านความประพฤติ ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี มีความคิดเห็นว่า นักเรียนอาชีวศึกษาชาควินัยในค่านี้น้อยกว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไป ส่วนด้านความรับผิดชอบ ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี มีความคิดเห็นว่านักเรียนอาชีวศึกษาชาควินัยในค่านี้นั้น มากกว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไป

4. ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติต่อนักเรียนอาชีวศึกษาในด้านการแต่งกาย ด้านความประพฤติ และด้านความรับผิดชอบ ไม่แตกต่างกัน

5. ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน กับนักเรียน มีทัศนคติต่อนักเรียนอาชีวศึกษา ในด้านความประพฤติไม่แตกต่างกัน ส่วนวินัยด้านการแต่งกายและด้านความรับผิดชอบแตกต่างกัน โดย ด้านการแต่งกาย นักเรียนมีความคิดเห็นว่า นักเรียนอาชีวศึกษาชาควินัยในค่านี้น้อยกว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน ส่วนด้านความรับผิดชอบ นักเรียนมีความคิดเห็นว่า นักเรียนอาชีวศึกษาชาควินัยในค่านี้น้อยกว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนและนักเรียน มีทัศนะเกี่ยวกับวินัยของนักเรียนอาชีวศึกษา ใน 3 ด้าน คือ

1.1 ด้านการแต่งกาย ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนและนักเรียน โดยส่วนรวมทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า นักเรียนอาชีวศึกษาขาดวินัยในด้านการแต่งกาย โดยเฉพาะอยู่ในระดับน้อย ซึ่งกล่าวได้ว่า นักเรียนอาชีวศึกษาส่วนใหญ่มีวินัยในด้านการแต่งกาย ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากเหตุผลหลายประการคือ นักเรียนอาชีวศึกษาอยู่ในวัยที่เรียกว่า วัยรุ่น หรือวัยหนุ่มสาว ซึ่งวัยดังกล่าวมีความรักสวยรักงาม ต้องการได้รับความสนใจและความเด่น ดังที่ วิจิตร อาชะกุล (2528 : 123 - 124) ได้กล่าวว่า การเสริมสร้างบุคลิกภาพให้แก่ตนเองโดยการแต่งกายดี ย่อมดึงดูดความสนใจให้ผู้อื่นอยากทบทวนพิจารณาด้วย การแต่งกายดีทำให้มีเสน่ห์ นอกจากนี้ อาจเนื่องมาจากวิทยาลัยมีการดูแลให้นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบ และข้อตกลงของวิทยาลัยอย่างสม่ำเสมอ

แต่อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาวินัยในด้านการแต่งกายเป็นรายข้อตามลำดับ มัชฌิม เลขคณิต ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอนและนักเรียนเห็นว่า นักเรียนอาชีวศึกษายังขาดวินัยในด้านการแต่งกายในเรื่องการสวมเครื่องประดับมาโรงเรียน การปล่อยชายเสื้อไว้นอกกางเกงหรือกระโปรง และการสวมกางเกงหรือกระโปรงผิดระเบียบอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากความอยากเด่น อยากโก้ ความกลัวไม่ทันสมัย ความต้องการสบาย ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของมานะ วีระไญญ์ และคนอื่น ๆ (2514 : 3) ที่พบว่า เหตุผลที่นักเรียนปล่อยชายเสื้อไว้นอกกางเกง เพราะเห็นว่าสะดวกสบาย ก็ ทำไปตามสมัยนิยม ไม่คิดเป็นเรื่องเสียหาย กลัวเพื่อนว่าแต่งตัวไม่ทันสมัย และรัชติการณ สุขเกษม (2528 : 92 - 97) ได้พบว่า นักเรียนแต่งกายไม่เรียบร้อย สาเหตุมาจากสภาพแวดล้อมทั้งทางบ้าน โรงเรียน สื่อมวลชน และโทรทัศน์ ตลอดจนภาวะเศรษฐกิจ

1.2 ด้านความประพฤติ ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอนและนักเรียน เห็นว่านักเรียน อาชีวศึกษาชาควินัยในด้านความประพฤติ โดยเฉลี่ยแล้วอยู่ในระดับน้อย ซึ่งกล่าวได้ว่านักเรียน อาชีวศึกษามีวินัยในด้านความประพฤติ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนอาชีวศึกษาส่วนใหญ่ ตระหนักถึงความสำคัญของการประพฤติปฏิบัติตนตามโครงการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของ กรมอาชีวศึกษา (2530 : 87) และอาจเป็นเพราะกรมอาชีวศึกษาได้รับการสนใจจากตลาด แรงงาน นักเรียนอาชีวศึกษาที่เข้ารับการศึกษในปัจจุบัน ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่มาจากสังคม และสภาพแวดล้อมที่ดี ดังทัศนะของ อاهر จันทวิมล (2530 : 77) และสมชาย กรุสวนสมบัติ (2530 : 40) ได้กล่าวว่า ภาพพจน์ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในปัจจุบันดีขึ้นมาก จากนักเรียนที่หัน เปลี่ยนเป็นนักเรียนที่มีความรู้ความสามารถและการแสดงออกที่ดี ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะสภาพ การแข่งขันของวิทยาลัยในสังกัดกรมอาชีวศึกษาและวิทยาลัยเอกชน กรมอาชีวศึกษาซึ่งมีบทบาท หน้าที่รับผิดชอบในเรื่องการจัดอาชีวศึกษาให้วิทยาลัยในสังกัด ได้ตระหนักถึงประสิทธิภาพของ ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนการสอน ที่จะสร้างบุคลากรที่มีคุณภาพสู่ตลาดแรงงาน ดังจะเห็นเด่นชัดใน เรื่องนโยบายและโครงการของกรมอาชีวศึกษาในเรื่องการจัดอาชีวศึกษาให้ครบวงจร โดย สร้างเสริมทักษะด้านความรู้ ด้านการฝึกภาคปฏิบัติจากเครื่องจักรกลที่ทันสมัย ซึ่งต้องมีความรอบคอบ มีวินัยในการศึกษาและใช้เครื่องมือ ตลอดจนโครงการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และนักเรียน ซึ่งมีผลส่งให้นักเรียนอาชีวศึกษามีความภาคภูมิใจ มีเกียรติ และมุ่งหวัง ในการรักษาเกียรติภูมิดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช (2530 : 37) ได้กล่าวว่า การจัดการอาชีวศึกษา ควรจัดการศึกษาเหมือนการศึกษาอื่น ๆ มีเกียรติ มีวินัย และมีทักษะความรู้สูง

แต่อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาวิสัยในด้านความประพฤติเป็นรายข้อ ผู้บริหาร อาจารย์ ผู้สอนและนักเรียน ยังมีความเห็นว่านักเรียนอาชีวศึกษายังขาดวินัยในด้านความประพฤติในระดับ ปานกลาง ในเรื่องการใช้วาจาหยาบคาย การแสดงมารยาทไม่เรียบร้อย และการสูบบุหรี่ที่เป็น เช่นนี้ อาจเนื่องมาจากตัวนักเรียน และสภาพแวดล้อมของนักเรียน เพราะนักเรียนอาชีวศึกษา

อยู่ในวัยที่เรียกว่าวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่มีอารมณ์ใจร้อน ตัดสินใจรวดเร็ว และจะก้าวไปสู่วัยผู้ใหญ่ ซึ่งมีภาวะการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญา และสังคม อาจมีความคิดและพฤติกรรมแปลก ๆ ที่แตกต่างจากวัยอื่น อันมีผลต่อปัญหาทางวินัยของนักเรียนได้ หรืออาจเนื่องจากนักเรียนมาจากสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี ซึ่งได้แก่ ลักษณะของการเลี้ยงดู ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของดวงเคื่อน พันธุมนาวัน (2524 : 63 - 64) และสงวน วิรัชชัย (2527 : 50) ได้กล่าวว่า คุณภาพของสิ่งแวดล้อมและความเป็นไปของสังคมในกลุ่ม จะมีอิทธิพลต่อการพัฒนาจริยธรรมของสมาชิก ถ้าสังคมปราศจากระเบียบถึงแม้จะจัดการฝึกอบรมให้มาก หรือใช้วิธีการที่มีประสิทธิภาพเพียงใดก็ตาม จะพัฒนาบุคคลให้เปลี่ยนพฤติกรรมได้ไม่มากนัก และดอยล์ (Doyle. 1961 : 361) ได้กล่าวว่า ความเป็นพลเมืองดี เป็นวิถีชีวิตที่เริ่มต้นจากบ้านและจะพัฒนาที่สูงสุดในระยะเริ่มแรกของชีวิต บิดามารดาที่มีวินัยแห่งตน จะเป็นผู้ให้ตัวอย่างแก่เด็กโดยการกระทำ

1.3 ด้านความรับผิดชอบ ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอนและนักเรียน เห็นว่านักเรียนอาชีวศึกษาชาควินัย ในด้านความรับผิดชอบโดยเฉลี่ยแล้วอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสภาพการเรียนการสอนในห้องเรียน วิธีการสอนน่าเบื่อ หรือขาดการสร้างบรรยากาศ ไม่เข้าใจเด็ก ใช้วิธีปกครองที่เข้มงวดเกินไป หรือปล่อยปละละเลยมากเกินไป ราชรี ธรรมนิม (2524 : 13) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจะเห็นว่านักเรียนอาชีวศึกษาชาควินัยในความรับผิดชอบอยู่ในระดับปานกลาง ในเรื่องการมาโรงเรียนสาย และการเข้าชั้นเรียนไม่ตรงต่อเวลา ทั้งนี้อาจจะมีผลเนื่องมาจากผลสัมฤทธิ์ของการเรียนต่ำ การเรียนการสอนของครูทำให้เกิดความเบื่อหน่ายความบึ้งแค้นหรือเกิดจากสภาพการคมนาคมในปัจจุบัน รัชติการณ สุขเกษม (2528 : 92 - 97) หรืออาจจะเป็นที่ตัวนักเรียนเอง คือเป็นเด็กเกเร มีพฤติกรรมต้องการต่อต้านสังคม ขาดระเบียบวินัย ชอบหนีเรียน ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ สุชา จันท์เอม (2524 : 98) ว่าพฤติกรรมของเด็กเกเร โดยทั่วไปมักมีพฤติกรรมต่อต้านสังคม ต่อต้านกฎระเบียบข้อห้ามต่าง ๆ หากอยู่ในโรงเรียนมักไม่ยอมปฏิบัติตามข้อตกลงของโรงเรียน ชอบหนีเรียน ขาดความรับผิดชอบ

2. ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนที่มีเพศต่างกัน มีทัศนะต่อวินัยของนักเรียนด้านการแต่งกาย แตกต่างกัน โดยผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนชายมีทัศนะว่า นักเรียนอาชีวศึกษาชาควินัยในด้านนี้ น้อยกว่า ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนหญิงมีทัศนะ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการทัศนจริยธรรม แตกต่างกัน (Carling. 1971 : 7568-B) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันตนิกร (2520 : 17) หรืออาจเนื่องมาจากการที่ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนหญิงมีความละเอียด รอบคอบ ช่างสังเกตตามลักษณะธรรมชาติของเพศหญิง จึงเห็นว่านักเรียนชาควินัย ในด้านการแต่งกายมากกว่าผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนชาย

แต่อย่างไรก็ตามผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนชายและหญิง ก็ยังมีความคิดเห็นใน ด้านความประพฤติ และด้านความรับผิดชอบของนักเรียนอาชีวศึกษาไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะมีความเข้าใจในสถานการณ์ของปัญหาของนักเรียนอาชีวศึกษาในด้านความประพฤติ และด้านความรับผิดชอบ และสอดคล้องกับการวิจัยของ ฮอฟแมน (Hoffman. 1976 : 216 - 360) ได้วิจัยพบว่า ชายและหญิงไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องของความคาดหวังและการตัดสินใจ ที่เกี่ยวกับจริยธรรม ในเรื่องการประพฤติปฏิบัติและความรับผิดชอบ

3. ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนที่มีอายุต่างกัน มีทัศนะต่อวินัยของนักเรียนอาชีวศึกษาใน ด้านการแต่งกาย ด้านความประพฤติ และด้านความรับผิดชอบแตกต่างกัน โดยผู้บริหารและอาจารย์ ผู้สอนที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี มีความคิดเห็นว่านักเรียนอาชีวศึกษาชาควินัยใน 3 ด้านนี้มากกว่าความ คิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไป ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการที่ผู้บริหารและ อาจารย์ผู้สอนที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไป เป็นวัยที่เรียกว่าวัยกลางคน ซึ่งวัยดังกล่าวได้ผ่านประสบการณ์ และความสำเร็จในการแก้ปัญหา การทำงานมาพอสมควร นอกจากนั้นยังมีประสบการณ์การปรับตัว ในด้านครอบครัว มีบุตรหลานหรือบางคนมีความรู้สึก ว่า นักเรียนเป็นบุตรธิดาของตน จึงมีความ เข้าใจในสถานการณ์ของปัญหานักเรียนมากกว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน ที่มีอายุ ต่ำกว่า 40 ปี ซึ่งวัยดังกล่าวมีพลัง มีความพร้อมและความคาดหวังในการทำงานสูง ทำให้มีความ

เข้มงวดในด้านวินัยของนักเรียน ในเรื่องการแต่งกาย ความประพฤติ และความรับผิดชอบ เพราะหวังผลสัมฤทธิ์ในการผลิตนักเรียนที่มีคุณภาพสู่ตลาดแรงงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ โคลเบอร์ก (Kohlberg) ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้จริยธรรมกับระดับอายุเห็นเด่นชัดกว่าการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของบุคคลมีการพัฒนาตามอายุ ซึ่งผลการพัฒนาการทางจริยธรรมของ โคลเบอร์กเชื่อว่าเป็นการตีความหมายจากประสบการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นลำดับ

4. ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีทัศนะต่อวินัยของนักเรียน อาชีวศึกษาในด้านการแต่งกาย ด้านความประพฤติ และด้านความรับผิดชอบไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (เทียบเท่าอนุปริญญา) และระดับปริญญาตรี กอบพร อินทรกำแหง (2531 : 10 - 11) ได้สรุปปัญหาของการพัฒนาบุคลากรในวิทยาลัยอาชีวศึกษาไว้ว่า บุคลากรในวิทยาลัยอาชีวศึกษามีคุณวุฒิค่าอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งสอดคล้องกับ ชนะ กลสิการ์ และคนอื่น ๆ (2528 : 24 - 26) ได้อภิปรายไว้ว่า ปี พ.ศ. 2527 กรมอาชีวศึกษามีตำแหน่งครูระดับปริญญาอยู่จำนวนมาก แต่ไม่สามารถบรรจุได้ จึงต้องเปลี่ยนเป็นรับผู้จบระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงมาบรรจุแทน จะเห็นได้ว่าผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนในวิทยาลัยอาชีวศึกษามาจากสถาบันเดียวกัน หรือคล้ายคลึงกัน ประกอบทั้งประสบการณ์เรียนรู้ ในระดับการศึกษาที่ห่างกันเพียงเล็กน้อย จึงเป็นผลอาจทำให้มีเจตคติ การยอมรับ ความรู้สึกที่ไม่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ สงวนศรี วิรัชชัย (2527 : 113) ว่า สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจสมาชิกที่มาจากกลุ่มที่คล้ายคลึงกัน ความเห็นและทัศนะของสมาชิก มักจะเป็นไปในทัศนะเดียวกัน

5. ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน กับนักเรียน มีทัศนะต่อวินัยของนักเรียนในด้านความประพฤติไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการแต่งกายด้านความรับผิดชอบแตกต่างกัน โดยนักเรียนมีความคิดเห็นว่า นักเรียนอาชีวศึกษาขาดวินัยใน 2 ด้าน น้อยกว่าผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก

5.1 ทักษะที่แตกต่างกันในเรื่องการแต่งกาย โดยนักเรียนมีความคิดเห็นว่านักเรียนอาชีวศึกษาชาตินี้น้อยกว่าความคิดเห็นของบริหารและอาจารย์ผู้สอน ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากสถานภาพแห่งวัย และบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารและอาจารย์กับนักเรียนแตกต่างกัน กล่าวคือผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนมีสถานภาพเป็นผู้ดูแล ควบคุม และอบรมสั่งสอนนักเรียน ย่อมมีความคิดเห็นในการให้นักเรียนมีระเบียบวินัยในการแต่งกาย ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการเสริมสร้างบุคลิกภาพของนักเรียน แต่นักเรียนมีสภาพเป็นผู้ปฏิบัติ และอยู่ในวัยที่โดยธรรมชาติมีความต้องการอิสระ ในเรื่องการแต่งกาย จิราภรณ์ อารยะรังสฤษฎ์ (2526 : 65 - 73) ได้กล่าวว่าวัยรุ่นมักมีความสนใจในเรื่องการแต่งกาย จะพยายามแต่งให้เหมือนกับเพื่อนและเลียนแบบสมัยนิยม เพื่อให้ได้รับการยอมรับ หรืออาจเป็นเพราะการอบรมเลี้ยงดู และสภาพแวดล้อมของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนที่ได้รับการสั่งสอนมาแตกต่างกับสภาพแวดล้อมของวัยรุ่นในปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของแมกกลาสสัน (McGlasson, 1973 : 12) ว่า เด็กชั้นมัธยมศึกษาในปัจจุบันโตเร็วขึ้น มีวุฒิภาวะสูงขึ้น มีความเจริญเติบโตทั้งทางร่างกายและสังคมเร็วขึ้นมากกว่าเมื่อ 50 ปีที่แล้ว ความเจริญบางสิ่งก็ช่วยให้มีความเจริญงอกงามในทางที่ดี และบางประเภทก็ไม่ช่วยมากนัก ตรงข้ามกับทำให้เด็กเกิดความคิด ความเชื่อที่ผิด ๆ

5.2 ทักษะที่แตกต่างกันในเรื่องความรับผิดชอบ โดยนักเรียนมีความคิดเห็นว่านักเรียนอาชีวศึกษาชาตินี้น้อยกว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนมีความคาดหวังเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักเรียนที่พึงปรารถนาตามจุดมุ่งหมายที่ปรากฏในแผนการศึกษาของชาติ พุทธศักราช 2520 จากจุดมุ่งหมาย 9 ประการ จะเห็นได้ว่าเป็นการเน้นความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงงามของบุคคล และแนวนโยบายของกรมอาชีวศึกษาในการผลิตนักเรียนให้มีคุณภาพ ทั้งเรื่องความรู้ ความสามารถและการปฏิบัติตนเองให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่ม ซึ่งนโยบายดังกล่าวว่านักเรียนจะต้องมีความรับผิดชอบสูงในการปฏิบัติตนให้ได้ความรู้และทักษะทุกด้าน ส่วนนักเรียนนั้นเนื่องจากอยู่ในวัยที่ต้องการเรียนรู้

และประสบการณ์หรือการรับรู้ สนุกสนาน ต้องการคำแนะนำและการแนะแนว ดังกล่าวของ โบแมน (Baughman, 1972 : 27 - 32) ว่า เด็กต้องการเรียนรู้ และประสบการณ์ที่เป็น ประโยชน์ต่อชีวิต ต้องการความรื่นรมย์ สนุกสนาน ต้องการเพื่อน ต้องการสิทธิฐานะที่เป็นสมาชิก คนหนึ่ง ต้องการการแนะนำและประสบการณ์คุณค่าอื่น ๆ หรืออาจเนื่องมาจากภาวะที่แตกต่างของ สถานภาพของวัยและบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนกับนักเรียนดังที่ได้กล่าวไว้แล้วข้างต้น

5.3 หัตถ์ที่ไม่แตกต่างกัน ในเรื่องความประพฤติอาจเนื่องมาจากการมองปัญหา ดังกล่าวของทั้งสองกลุ่ม เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสภาพปัญหาด้านวินัยของ นักเรียน ในความจริงอยู่ในระดับน้อย ทำให้เห็นสภาพปัญหาในแต่ละข้อของปัญหาเด่นชัด หรืออาจ เนื่องมาจากทั้งสองฝ่ายเห็นความสำคัญและตระหนักถึงความสำคัญในการสร้างระเบียบ เพื่อเป็น แนวทางในการปฏิบัติร่วมกัน โดยผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียน ได้มีส่วนร่วม ในการอภิปราย หรือแสดงความคิดเห็นในการสร้างระเบียบวินัยในเรื่องความประพฤติ ตามที่ กรมวิชาการ (2522 : 11) ได้กล่าวถึงแนวทางกำหนดวินัยไว้ว่าต้องเป็นกิจกรรมที่กระทำโดย นักเรียนและครูปฏิบัติงานร่วมกัน ตามความสนใจกิจกรรมต่าง ๆ ต้องเป็นกิจกรรมที่ทำเพื่อเด็ก และให้เด็กมีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับ ชม ภูมิภาค (2525 : 137) ได้กล่าวไว้ว่า รากฐานใน การสร้างระเบียบวินัยที่ดี ควรจะเป็นแบบที่ให้นักเรียนเข้าใจในวิธีการของประชาธิปไตย ให้ นักเรียนมีส่วนร่วมเป็นผู้วางระเบียบวินัยของตนเอง และสามารถเปลี่ยนแปลงตามเวลาและ โอกาส หรืออาจเป็นเพราะผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนมีประสบการณ์ในเรื่องปัญหาความประพฤติ ของนักเรียน และมีความใกล้ชิดกับนักเรียน จึงมีความเห็นความเข้าใจในเรื่องปัญหาความประพฤติ ของนักเรียนสอดคล้องกับนักเรียนที่ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนดูแลอยู่

ข้อเสนอแนะ

1. จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ขึ้นให้นักเรียนเห็นประโยชน์และคุณค่าของวินัยในด้านการแต่งกาย ด้านความประพฤติ และด้านความรับผิดชอบ เช่น ประกวดคำขวัญ ความเรียง แต่งโคลง กลอน จัคอภิปราย
2. ให้อาจารย์หรือการเสริมแรงแก่นักเรียนที่มีวินัย เช่น ชมเชย ประกาศเกียรติคุณ วินัยอื่น ๆ เพื่อให้นักเรียนเหล่านั้นรักษาคุณสมบัติที่ดีนี้สืบไป และจูงใจให้นักเรียนอื่นหันมาปฏิบัติตาม
3. ให้นักเรียนคัดเลือกเพื่อนที่มีระเบียบวินัยที่สุด เดือนละ 1 คน นำชื่อผู้ได้รับการคัดเลือกมาประกาศเกียรติคุณหรือชมเชย
4. ควรมีมาตรการและบทลงโทษที่ชัดเจน เช่น ในด้านการแต่งกาย ให้หักการเรียน จนกว่าจะปฏิบัติตามกฎข้อบังคับของวิทยาลัย
5. จัดให้มีการทบทวนที่กปรวัติ การประพฤติปฏิบัติของนักเรียน โดยครูประจำชั้นและครูผู้ปกครองต้องประสานกันอย่างใกล้ชิด
6. จัดให้มีวันพัฒนาสถานศึกษา หรือสาธารณสถานใกล้เคียง ซึ่งอาจจัดในวันสำคัญ เช่น วันเฉลิมพระชนมพรรษา เพื่อพัฒนาวินัยนักเรียนในเรื่องความรับผิดชอบ จะได้ไม่ทิ้งขยะไม่เป็นที่มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม
7. ควรจัดให้มีการประชุมหารือระหว่างผู้บริหาร และอาจารย์ผู้สอน เพื่อทราบปัญหาและแนวทางในการปรับปรุงและแก้ไขวินัย ด้านวินัยนักเรียนได้ใกล้เคียงกับความเป็นจริง

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. การวิจัยนี้เป็นการสำรวจวินัยของนักเรียนอาชีวศึกษา ในด้านการแต่งกาย ด้านความประพฤติ และด้านความรับผิดชอบของนักเรียนอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานครเท่านั้น จึงน่าจะมีการวิจัยเกี่ยวกับวินัยอื่นในเขตการศึกษาอื่น ๆ

2. การวิจัยนี้เป็นการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนกับนักเรียนเท่านั้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงในเรื่องของวินัยนักเรียน ควรจะมีการวิจัยความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน ผู้ซึ่งมีความใกล้ชิดกับวินัยของนักเรียนโดยตรงด้วย

3. ควรได้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสาเหตุในวิธีป้องกันและแก้ไขวินัยของนักเรียนในแต่ละประเภท โดยเฉพาะวินัยในเรื่องการมาเรียนสาย การลอกการบ้าน การปล่อยสายเสื้อไว้นอกกางเกง เพื่อจะได้นำผลการวิจัยดังกล่าวไปแก้ไขปัญหาวินัยของนักเรียนต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กาญจนา หาสีพันธ์. ชุมนุมทางวิชาการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2510.
- กรุณา กิจชัยน. ความสัมพันธ์ระหว่างการเมืองกับวัฒนธรรมแห่งพลเมืองดี. ปรินซ์ตันนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2517. อัดสำเนา.
- กอบพร อินทรกำแหง. ความคิดเห็นในการพัฒนาบุคลากร. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน กรมอาชีวศึกษา, 2523.
- คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สำนักงาน. รายงานสรุปสถิติและข้อมูลก่อนความไม่สงบในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : กองควบคุมและติดตามการปฏิบัติการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2530.
- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. คู่มือสำหรับใช้เป็นแนวทางในการทำหน้าที่วิทยากร. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2528.
- _____. คู่มือปลูกฝังค่านิยม. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2526.
- จรรยา สุวรรณทัต. ประมวลบทความทางวิชาการที่บรรยายในโอกาสต่าง ๆ ภายในประเทศ พ.ศ. 2511 - 2526. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2526.
- จิราภรณ์ อารยะสฤษฎ์. "วัยรุ่นสนใจอะไร," วารสารแนะแนว 17 : 65 - 73; สิงหาคม - กันยายน 2520.
- ชนะ กลีการ์ และคนอื่น ๆ. รายงานผลการวิจัย เรื่องการศึกษาระบบอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน กรมอาชีวศึกษา, 2528.
- ชวลี นาคทัต. อิทธิพลของกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาศีลธรรมและการมีวินัยแห่งตน. ปรินซ์ตันนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.

ชม ภูมิภาค. บทความวิทยาระบายเสียงของสมาคมการศึกษาแห่งชาติ ชุติการศึกษาเพื่อคุณธรรม.

กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์การพิมพ์, 2525.

ชูชัย สมितिไกร. "แนวคิดและการปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหายุติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน,"

วารสารแนะแนว. 18 : 22 - 25; ธันวาคม 2526 - มกราคม 2527.

ณานิ ทองคลับ. การทดลองความมีวินัยทางสังคมด้วยชุดการสอนในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน. จิตวิทยาจริยธรรมและจิตวิทยาภาษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช,

2524.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันทน์. จริยธรรมของเยาวชนไทย. กรุงเทพฯ :

สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.

ทวี ท่อแก้ว และคนอื่น ๆ. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศรีอักษร, 2515.

ธำรงค์ศักดิ์ ห่มจันทร์ และวัชรีย์ ทรัพย์มี. การพัฒนาบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ศรีสง่า,

2527.

ธรรมรส โชติคุณุชร. มนุษย์สัมพันธ์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งเรืองรัตน์, 2512.

ธีระ ชัยบุษยธรรม. "อิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีผลต่อการกระทำผิดของวัยรุ่น," วารสารแนะแนว.

หน้า 65 - 69; ธันวาคม 2526 - มกราคม 2527.

นรินทร์ อิ่มเพิ่มพูล. การสำรวจวิธีการที่ครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดนครปฐมใช้ในการ

แก้พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนตามการรับรู้ของครู. วิทยานิพนธ์ ก.ม. กรุงเทพฯ :

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523. อัดสำเนา.

นวลศิริ เปาโรหิตย์ และคนอื่น ๆ. จิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2520.

ประคอง กรรณสูต. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : ภาควิจัยทาง

การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

- ประคิษฐ์ ชวบเจริญ. วิชาการบริหารการศึกษาว่าด้วยการบริหารกิจการนักเรียน. กรุงเทพฯ :
ห้างหุ้นส่วนจำกัดอักษรบัณฑิต, ม.ป.ป.
- ประสาร ทิพย์ธารา. พัฒนาการและการปรับตัวของวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523.
- ผกาวดี อุตตโมทย์. มารยาทงาม. กรุงเทพฯ : คลังวิทยา, ม.ป.ป.
- พนัส หันนาทินทร์. หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2521.
- _____. หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2513.
- พุทธาเช่อม (นามแฝง). "ปัญหาสถานเรีงรมย์กับเยาวชน," เสนาสนเทศ. 23 : 19 - 20;
15 ธันวาคม 2527.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน พ.ศ. 2525. พิมพ์ครั้งที่ 18. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
อักษรเจริญทัศน์, 2525.
- ไพศาล อัมประเสริฐ. การศึกษาพฤติกรรมของนิสิตปริญญาตรี สาขาประถมศึกษาที่ออกฝึกสอนต่อ
การแก้ปัญหาในชั้นเรียนและการสร้างแบบจำลองของปัญหาเพื่อใช้ฝึกสอนนิสิตนักศึกษา
ในการคิดแก้ปัญหา ก่อนออกฝึกสอน. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2517. อักสำเนา.
- ปิฎกธู สาร. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ศรีสง่า, 2523.
- มานะ วีระไพบูลย์ และคนอื่น ๆ. เยาวชนเบิกใจ. พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานฉานบกิจคุณแม่เอียร
ชูสวัสดิ์, 2514.
- รัชติการณ สุขเกษม. การศึกษาการกระทำผิดของนักเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 12.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528. อักสำเนา
- ราศรี ธรรมนิยม. พฤติกรรมเด็กที่มีปัญหา 100 ชนิด. พระนครศรีอยุธยา : วิทยาลัยครู
พระนครศรีอยุธยา, 2524.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
ทวีกิจการพิมพ์, 2524.

- วารินทร์ ม่วงสุวรรณ. ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูรูปแบบให้ความรักและความคุมความเอื้อเฟื้อและวินัยทางสังคม. ปรินูณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2517. อักสำเนา.
- วิจิตร อาชะกุล. เทคนิคมนุษยสัมพันธ์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์โอเอสพรีนติ้งเฮาส์, 2528.
- วิทยา เทพยา. มนุษยสัมพันธ์. กรุงเทพฯ : แพร่พิทยา, 2524.
- วิลาวรรณ เพชรอาวุธ. พฤติกรรมนักเรียนจากการเสริมสร้างวินัยของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามทัศนะของผู้บริหารและครู. ปรินูณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อักสำเนา.
- วิระวรรณ อายระกษ. ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมทางจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522. อักสำเนา.
- วิวัฒน์ อัสวานิชย์. ความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองและความซื่อสัตย์. ปรินูณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อักสำเนา.
- วุฒิ วิเศษสงวน. เอกสารกองกำกับการสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน. กรุงเทพฯ : กองบัญชาการตำรวจนครบาล กรมตำรวจ, 2529. อักสำเนา.
- ศิริพร หลิมศิริวงศ์. ปัญหาครอบครัวที่ทำให้เด็กต้องมาอยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง. ปรินูณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2511. อักสำเนา.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. คำอธิบายระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยสารวัตรนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. 2515. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2516.
- _____. กฎกระทรวง ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2515). ออกตามความในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 132. ลงวันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2515.
- ศุภนิธย์ วัฒนธาดา. คู่มือจิตวิทยาการศึกษา : ทฤษฎีและปฏิบัติ. พระนครศรีอยุธยา : โรงพิมพ์เทียนวัฒนา, 2518.

สมพงษ์ จิตระดับ. การสอนจริยศึกษาในระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์

โอเอสพรีนติ้งเฮาส์, 2530.

สมพงษ์ มนูญชัย. "วัยรุ่นชอบลองของเสพติด," วารสารแนะแนว. 16 : 59; กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2525.

สมพร สุทัศน์ย์. จิตวิทยาการปกครองชั้นเรียน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2523.

สุกิจ คำรมณี. "นักเรียนก็ นักเรียนร้าย," วารสารครูเชียงราย. 10 กุมภาพันธ์ 2516.

สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารบุคลากรในโรงเรียน.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2525.

สุชา จันท์เอม. จิตวิทยาเด็กพิเศษ. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดอักษรบัณฑิต, 2524.

_____. จิตวิทยาเด็ก. กรุงเทพฯ : แพร่พิทยา, 2511.

สุชา จันท์เอม และสุรางค์ จันท์เอม. จิตวิทยาเด็กเกเร. กรุงเทพฯ : โอเคียนสโตร,

2523

สุโท เจริญสุข. เทคนิคของความเป็นครู. กรุงเทพฯ : โอเคียนสโตร, 2519.

อ่ำไพ อินฟ้าแสง. จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว

มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2524.

เอนกกุล กรี่แสง. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์เนต, 2520.

อาชีวศึกษา, กรม. 46 ปีทองของคุณภาพ. กรุงเทพฯ : กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2530.

Alexander, William M. The Changing High School Curriculum. New York : Holt Rinehart and Winston Inc., 1972.

Baughman, Dale. What Do Students Really Want? Bloomington Indiana : Phi Delta Kappa Educational Foundation, 1972.

Bedard, Joseph Donald. "Written Discipline in California High School," Dissertation Abstract. p. 25; October - December, 1964.

- Carlvin, S. Hall and Cardner Lindzy. Theories of Personality. New York : John Wiley and Son, Inc., 1967.
- Chiu, Lian-Hwang. "The Student and Discipline Problems," The Journal of Educational Research. 69 : 69 - 72; October, 1975.
- Doyle, Marion Wad. "Citizenship Begins in the Home," Journal of the Association for Childhood Education International. 37(8); April, 1986.
- Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. New York : McGraw-Hill, Inc., 1981.
- Good, Carter V. Dictionary of Education. New York : McGraw-Hill Book Company Inc., 1959.
- Hinkle, Dennis E., Dale Oliver and Charles A. Hinkle. "How Large Should the Sample be? Part II - The One Sample Case for Survey Research," Educational and Psychological Measurement. 35(2) : 271 - 280; Summer, 1985.
- Roscoe, John T. Fundamental Research Statistics for the Behavioral Sciences. New York : Holt Rinehart, 1967.
- Naumann, James L. "Relationships of Secondary School Discipline to School Climate," Dissertation Abstracts International. 44 : 354-A, August, 1983.
- Rokeach, Milton. Beliefs, Attitudes and Values. Sanfrancisco : Jossey-Bass Inc., 1970.
- Skinner, Charles E. Educational Psychology. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall Inc., 1959.
- Vincent, Elizabeth Lee. Human Psychological Development. New York : The Ronald Press Company, 1961.

ภาคผนวก

ที่ ทม 1005/

คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร

7 ธันวาคม 2531

เรื่อง ขอความร่วมมือตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน อธิบดีกรมอาชีวศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงการวิจัย

2. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ด้วย นางบุณยา มิลินทสูต นิสิตปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร ได้รับอนุมัติให้ศึกษาวิจัย เรื่อง ทัศนคติของนักเรียนอาชีวศึกษา ความพึงพอใจของผู้บริหาร อาจารย์
ผู้สอน และนักเรียนอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร และ
ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ จะต้องขอความร่วมมือจากสถานศึกษาในสังกัดกรมอาชีวศึกษา ตามบัญชีที่
แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์และความร่วมมือด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

เป็รื่อง กุมุท

(นายเป็รื่อง กุมุท)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการ

โทร. 258-3997

ที่ ศธ 0901/14349

สำนักงานเลขาธิการกรมอาชีวศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ กทม. 10300

9 ธันวาคม 2531

เรื่อง ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรียน

ด้วยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ นางบุญพา
มิลินทสุต นิสิตปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งได้รับอนุมัติให้เก็บข้อมูล
เพื่อการวิจัยเรื่องวินัยนักเรียนอาชีวศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอนและนักเรียนใน
สังกัดกรมอาชีวศึกษา และได้ขออนุญาตเก็บข้อมูลจากสถานศึกษาแห่งนี้ ซึ่งกรมอาชีวศึกษาได้พิจารณา
อนุญาตแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และโปรดอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ทำการวิจัยตามความ
เหมาะสมต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

ชำนานู สงวนพงศ์

(นายชำนานู สงวนพงศ์)

เลขาธิการกรมอาชีวศึกษา

งานประชาสัมพันธ์

โทร. 2815271

ที่ ศธ 0901/14350

กรมอาชีวศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ
กทม. 10300

9 ธันวาคม 2531

เรื่อง ขอความร่วมมือตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อ้างถึง หนังสือมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ ทม 1005/1437 ลงวันที่ 7 ธันวาคม 2531

ตามหนังสือที่อ้างถึงแจ้งว่า นางบุญพา มลิณทสูต นิสิตปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้รับอนุมัติให้ศึกษาวิจัยเรื่องวินัยนักเรียนอาชีวศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และนักเรียนอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา และมีความประสงค์จะเก็บข้อมูลจากสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา 10 แห่ง ในกรุงเทพมหานคร นั้น

กรมอาชีวศึกษาพิจารณาแล้วไม่ขัดข้อง และได้แจ้งให้สถานศึกษาในสังกัดทราบ เพื่อให้ความร่วมมือต่อไป อนึ่ง เมื่อนางบุญพา มลิณทสูต ได้เก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้ว โปรดส่งเอกสารการวิจัยไปให้กรมอาชีวศึกษา 1 ชุด ด้วย จะขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

ศรีนวล โกมลวนิช

(นางศรีนวล โกมลวนิช)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมอาชีวศึกษา

สำนักงานเลขาธิการกรม

โทร. 2815271

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง วินัยนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษา
สังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

1. ข้อคำถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ทัศนะของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับวินัยนักเรียนอาชีวศึกษา สังกัดกรม
อาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวินัยของนักเรียน และแนวทางในการ
พัฒนาด้านวินัยของนักเรียนในเรื่องการแต่งกาย ความประพฤติ และความรับผิดชอบ

2. วิธีตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดทำเครื่องหมาย ลงในหัวข้อความที่เกี่ยวข้องกับตัวท่าน

1. ตำแหน่ง	☐ ผู้บริหาร
	☐ อาจารย์
	☐ นักเรียน
2. เพศ	☐ ชาย
	☐ หญิง
3. อายุ	☐ อายุต่ำกว่า 40 ปี
	☐ อายุ 40 ปี ขึ้นไป
4. การศึกษา	☐ ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี
	☐ ระดับปริญญาตรีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ทักษะของท่านเกี่ยวกับวินัยของนักเรียนอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ

โปรดทำเครื่องหมาย ลงในตารางท้ายข้อความแต่ละข้อตามลำดับที่ท่านเลือก	
มากที่สุด	หมายถึง ท่านประเมินว่ามีนักเรียนปฏิบัติ เช่นนั้นมากที่สุด
มาก	หมายถึง ท่านประเมินว่ามีนักเรียนปฏิบัติ เช่นนั้นมากหรือค่อนข้างมาก
ปานกลาง	หมายถึง ท่านประเมินว่ามีนักเรียนปฏิบัติ เช่นนั้นปานกลาง
น้อย	หมายถึง ท่านประเมินว่ามีนักเรียนปฏิบัติ เช่นนั้นน้อยหรือค่อนข้างน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง ท่านประเมินว่ามีนักเรียนปฏิบัติ เช่นนั้นน้อยหรือไม่มีเลย

ข้อความ	ระดับความคิดเห็นต่อการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ก. <u>ด้านการแต่งกาย</u> 1. นักเรียนมีการสวมเครื่องประดับมาเรียน 2. นักเรียนมีการสวมรองเท้าแตะมาเรียน 3. นักเรียนมีการปล่อยชายเสื้อไว้นอกกางเกง หรือกระโปรง 4. นักเรียนมีการทาเล็บมาโรงเรียน 5. นักเรียนมีการประดับเครื่องหมายวิทยาลัยไม่ครบ 6. นักเรียนมีการไว้ผมยาวเกินกำหนด 7. นักเรียนมีการไว้เล็บยาว 8. นักเรียนมีการสวมเสื้อผิกระเป๋ียบ 9. นักเรียนมีการสวมกางเกงหรือกระโปรงผิกระเป๋ียบ 10. นักเรียนมีการแต่งกายด้วยเสื้อผ้าเปรอะเปื้อน					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็นต่อการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ข. ด้านความประพฤติ 1. เล่นการพนัน 2. สูบบุหรี่ 3. สูบกัญชา 4. คမ်းสุรา 5. ประพฤติท่ำนองชู้สาว 6. พกอาวุธปืน 7. ก่อการทะเลาะวิวาทโดยใช้อาวุธ 8. ก่อการทะเลาะวิวาทโดยไม่ใช้อาวุธ 9. ลักขโมย 10. ใช้วาจาหยาบคาย 11. แสคงมารยาทไม่เรียบร้อยกับเพื่อน 12. เดินรับประทานอาหารบนท้องถนน					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็นต่อการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ค. <u>ด้านความรับผิดชอบ</u> - มาเรียนสาย - หนีเรียน - ขาดโรงเรียน - เข้าชั้นเรียนไม่ตรงเวลา - ส่งงานไม่ตรงกำหนด - ลอกการบ้าน - ขาดความสนใจในการเรียน - ทุจริตในการสอบ - ไม่รักษาชื่อเสียงของวิทยาลัย - ไม่รักษาทรัพย์สินของวิทยาลัย - ทิ้งขยะไม่เป็นที่ - แตกความสามัคคี					

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม โปรดตอบโดยเสรี

3. ท่านมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับวินัยของนักเรียนอะไรบ้าง

ก. การแต่งกาย

.....

.....

.....

.....

ข. ความประพฤติ

.....

.....

.....

.....

ค. ความรับผิดชอบ

.....

.....

.....

.....